наша свабода

№105(192) ВЫДАЕЦЦА З 25 ЛЮТАГА 2000 ГОДА

26 ВЕРАСНЯ 2001 года СЕРАДА

Адрас: 220123, г.Мінск, а/я 103

тэл. 228-69-18, 210-02-53

E-mail: NPSvaboda@irex.minsk.by http://www.svaboda.com

КОШТ СВАБОДНЫ

Помста ахвярам Курапатаў

● Курапацкія магілкі ахвяраў генацыду хутка пакрые асфальт. Працяг тэмы на стар.5

Праз месяц — працэс «па Завадскім»

Разгляд крымінальнай справы ў дачыненні да былога афіцэра спецпадраздзялення МУС «Алмаз» Валерыя Ігнатовіча і яшчэ трох чалавек, абвінавачваемых, у прыватнасці, у выкраданні 7 ліпеня 2000 года аператара ОРТ Дзмітрыя Завадскага, распачнецца ў Мінскім абласным судзе 24 кастрычніка. Старшынстваваць на працэсе будзе суддзя Аляксандр Сіманаў. Слуханне справы пройдзе ў закрытым судовым пасяджэнні. Як заявіў у гутарцы з карэспандэнтам БелаПАН старшыня абласнога суда Георгій Хоміч, гэта зроблена з мэтай «абароны пацярпелых і іншых асобаў».

На думку сваякоў Дзмітрыя Завадскага, матэрыялы справы, з якой яны азнаёміліся, на іх погляд, ускосна сведчаць, што Дзмітрый стаў ахвярай старанна спланаванай і прафесійна ажыццёўленай акцыі, а не звычайнага крымінальнага злачынства.

Былы афіцэр спецпадраздзялення МУС «Алмаз» Валерый Ігнатовіч, баец гэтага ж спецпадраздзялення Максім Малік, былы курсант акадэміі міліцыі Аляксей Гуз і непрацуючы, раней двойчы судзімы Сяргей Савушкін у сукупнасці абвінавачваюцца ва ўчыненні сямі наўмысных забойстваў, пяці ўзброеных нападаў на грамадзянаў, двух выкраданнях людзей і шэрагу іншых цяжкіх злачынстваў. Паводле звестак БелаПАН, віны сваёй яны не прызнаюць.

Генадзь БАРБАРЫЧ

РАТАЦЫІ

Савет міністраў амаль не пацярпеў

24 верасня прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка падпісаў шэраг кадравых указаў. Як раней паведамляў БелаПАН, прызначаны чатыры віцэ-прэм'еры:

- Уладзімір Дражын, былы першы намеснік старшыні Мінскага аблвыканкама. На новай пасадзе ён будзе курыраваць сацыяльную сферу, навуку і гандаль;
- Аляксандр Папкоў, які раней займаў пасаду віцэ-прэм'ера. Ён будзе курыраваць аграпрамысловы комплекс;
- Андрэй Кабякоў, таксама былы віцэ-прэм'ер, які адказвае за сферу эканомікі;
- Сяргей Сідорскі, які раней займаў пасаду першага намесніка старшыні Гомельскага аблвыканкама. У новым складзе ўрада будзе курыраваць пытанні прамысловасці і будаўніцтва.

Згодна з указам прэзідэнта, свае пасады ў новым урадзе захавалі большасць міністраў. Сярод іх міністры: фінансаў - Мікалай Корбут, эканомікі - Уладзімір Шымаў, замежных спраў - Міхаіл Хвастоў, сельскай гаспадаркі і харчавання - Міхаіл Русы, унутраных спраў - Уладзімір Навумаў, абароны - Леанід Мальцаў, прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя - Лявонці Харужык, сувязі - Уладзімір Ганчарэнка, статыстыкі і аналізу - Уладзімір Зіноўскі, спорту і турызму - Яўген Ворсін, культуры - Леанід Гуляка, па надзвычайных сітуацыях - Валерый Астапаў, прамысловасці - Анатоль Харлап, архітэктуры і будаўніцтва - Генадзь Курачкін, жыллёва-камунальнай гаспадаркі - Аляксандр Мількота, а таксама старшыні Дзяржаўнага камітэта пагранвойскаў Аляксандр Паўлоўскі і Дзяржкамітэта па авіяцыі Фёдар Іваноў.

Дзяржаўны падатковы камітэт пераўтвораны ў міністэрства па падатках і зборах.

Заканчэнне на стар.3

Прызначаны распродаж Беларусі

Аляксандр Лукашэнка, удзячны Расіі за фінансавую падтрымку свайго рэжыму, абяцае буйны распродаж Беларусі. У панядзелак ён паведаміў журналістам, што як толькі будзе сфармаваны новы ўрад, г. зн. да канца гэтага тыдня, дык адразу пачнецца прыватызацыя «некаторых прадпрыемстваў».

«Да нашых прадпрыемстваў вострую цікавасць мае не толькі расійскі капітал, але і міжнародныя буйныя кампаніі і карпарацыі, іншыя заходнія дзяржавы, — сказаў А.Лукашэнка. — Я адчуваю, як пасля выбараў ідзе вельмі моцная канкурэнцыя за права інвеставаць у нашу эканоміку грашовыя сродкі. Мы вытрымалі паўзу, яна нам не проста далася, мы не распрадалі сваю маёмасць, дзяржаўную ўласнасць. Усе прадпрыемствы функцыянуюць. Гэта ж не тое, што прадаваць, акцыяніраваць ці прыватызаваць непрацуючыя прадпрыемствы і прадпрыемствы, якія сёння выпускаюць добрую прадукцыю. Розніца ёсць. Таму, вядома, цікавасць і з боку заходніх краінаў, і з боку расійскага капіталу да нашых прадпрыемстваў ёсць».

«Заходнія краіны», хутчэй за ўсё, тут узгаданыя проста для антуражу. «Акцыянаванне» па Лукашэнку – гэта непазбежная расплата з Расіяй тымі нешматлікімі беларускімі прадпрыемствамі, якія яшчэ нейкім чынам працуюць і якія могуць прадстаўляць інтарэс для драпежнага расійскага капіталу.

НАША СВАБОДА не аднойчы ўжо ўзгадвала, як Расія плануе манапалізаваць Беларусь. Як вядома, на цырымоніі інаўгурацыі новага «прэзідэнта» прысутнічалі кіраўнікі кампаніяў «Газпром», «Славнефть», «ИТЕРА», «Лукойл». Усе яны прэтэндуюць на кавалак беларускай маёмасці, натуральна, самы найлепшы кавалак.

Яшчэ да прэзідэнцкіх выбараў прэзідэнт кампаніі «Лукойл» Вагіт Алякпераў заявіў, што плануе інвеставаць у Беларусь 1 мільярд долараў. Асабліва падабаецца канцэрну наваполацкія «Нафтан» і «Палімір». Расійска-беларуская «Славнефть» таксама мае вялікія планы на нашу краіну, у прыватнасці, на тыя ж наваполацкія «далікатэсы».

Эксперты чакаюць, што пасля «прыватызацыі па-лукашэнкаўску» Беларусь пазбавіцца гігантаў нафтахімічнай прамысловасці. У якасці трафеяў расійскія алігархі атрымаюць кантроль над Мазырскім НПЗ, гарадзенскім ВА «Азот», магілёўскім «Хімвалакно», МТЗ, «Беларуськаліем» і г.д.

З іншага боку, «Сибирский алюминий» ужо заканчвае набыццё МАЗа. Піўная «Балтика» набывае «Крыніцу». На рынак мабільнай сувязі чакаецца прыход маскоўскай кампаніі МТС...

«Уся прыватызацыя пройдзе выключна ў інтарэсах нашага народа, выключна ў інтарэсах працоўных калектываў, якія там працуюць. Інтарэсы людзей павінны быць захаваныя», — заявіў Лукашэнка.

Заканчэнне на стар.3

Папа приехать к батьке не может

При нынешней власти Папа Римский в Беларусь не приедет

Очередное появление Папы Римского Иоанна Павла II на постсоветском пространстве вновь привлекло внимание к взаимоотношениям двух крупнейших христианских церквей.

Следует отметить, что до нынешнего своего визита в Казахстан, имевшего государственный статус, глава Ватикана посещал страны Балтии, Грузию и Украину.

Московский патриархат Русской православной церкви бдительно следит за активностью Ватикана на своей, так называемой канонической, территории. Известно, какую бурную реакцию вызвал летний визит Папы в Украину, названный патриархом Алексием II «несвоевременным». Стоит вспомнить, что эта негативная реакция ретранслировалась и с территории Беларуси, власти которой разделяют тревожное отношение к пасторской деятельности католической церкви на постсоветском пространстве.

Об этом, к примеру, Лукашенко говорил патриарху в Бресте во время его последнего посещения Беларуси, призывая владыку, которого он назвал своим другом, не обращать внимания на тех политиков, которые позволили Папе приехать в Украину.

Понятно, что имелись в виду славянский президент Леонид Кучма и некоторые другие украинские руководители. В общем, наблюдалось полное единство позиции с Москвой, которая в лице Путина решила не подтверждать приглашений Папе посетить Россию, сделанных в свое время президентами Горбачевым и Ельциным. Однако, в Минске не всегда так думали.

Еще в первые годы своего президентства Лукашенко мечтал сделать Беларусь местом, где могли бы встретиться и замириться после тысячелетнего разлада главы двух христианских церквей. Говорят, что сей глобальный план был предложен тогдашним первым замминистра иностранных дел, а ныне послом Беларуси в Вашингтоне Валерием Цепкало. При этом, аргументы в пользу проведения такого мероприятия на территории Беларуси приводились довольно здравые: отсутствие межконфессиональных конфликтов, заметное влияние католической церкви при монополии православной, да и пресловутый геополитический фактор, позволяющий быть Беларуси на виду.

Заканчэнне на стар.3

Скарга на Цэнтрвыбаркам

Беларускі Хельсінкскі камітэт накіраваў у Вярхоўны суд скаргу на пастанову Цэнтрвыбаркама аб выніках выбараў прэзідэнта Беларусі. Тэкст скаргі разам з дадаткамі складае больш за 1.000 старонак. У ім адзначаюцца шматлікія парушэнні выбарчага заканадаўства. БХК просіць узбудзіць па гэтай скарзе крымінальную справу і прызнаць прэзідэнцкія выбары ў Беларусі несапраўднымі.

Асуджэнне ціску на СМІ

Камітэт у абарону журналістаў асудзіў ціск на незалежныя сродкі масавай інфармацыі з боку беларускіх уладаў падчас нядаўніх прэзідэнцкіх выбараў. Сярод іншага гэтая міжнародная арганізацыя згадвае выпадкі канфіскацыяў накладаў і тэхнічнага абсталявання газет і тое, што 9 верасня былі заблакаваныя інтэрнэт-старонкі шэрагу недзяржаўных СМІ.

Кошты сталі расці шпарчэй

У Беларусі назіраецца павелічэнне тэмпаў інфляцыі. Паводле дадзеных міністэрства статыстыкі і аналізу, за першыя два тыдні верасня рост спажывецкіх коштаў у краіне склаў 0,8% (па 0,4% на кожны). Для параўнання за два тыдні жніўня кошты ўзраслі на 0,5%, а на 0,8% – за ўвесь месяц.

Замаразкі: ратуйце ўраджай!

Уначы з 26 па 27 верасня замаразкі чакаюцца на пераважнай частцы тэрыторыі Беларусі. Тэмпература паветра знізіцца да «мінус 3 градусаў». Пасля такога паведамлення з Рэспубліканскага гідраметцэнтра, у сельскай гаспадарцы і дачнікі мусяць паспешліва збіраць астатні ўраджай і не пакідаць пад адкрытым небам ужо сабранае.

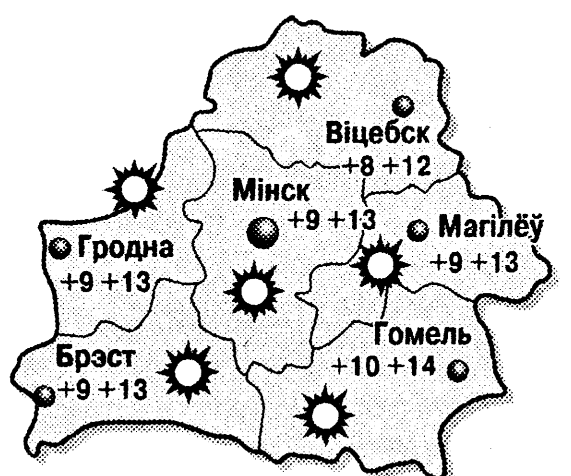
Студэнтаў паболела

Сёлета студэнтамі дзяржаўных ВНУ сталі 58 тысяч чалавек, што звыш тысячы болей, чымсьці летась. У недзяржаўныя вышэйшыя навучальныя ўстановы на першы курс паступілі 11,4 тысячы маладых людзей, што на 700 чалавек болей, чым у мінулым годзе.

Недакуплены маладняк

За 8 месяцаў гэтага года сельскагаспадарчыя прадпрыемствы закупілі ў насельніцтва 167 тысяч галоваў маладняку буйной рагатай жывёлы. Гэта толькі 70% ад таго, што было запланавана.

НАДВОР'Е

Крыніца: www.gismeteo.ru

Курс наяўнага долара на «чорным рынку»

1500

Ганчарык у апошняй інстанцыі

24 верасня старшыня Федэрацыі прафсаюзаў Беларусі (ФПБ), адзіны кандыдат у прэзідэнты ад шырокай грамадзянскай кааліцыі Уладзімір Ганчарык накіраваў у Вярхоўны суд Беларусі поўны варыянт скаргі аб парушэннях выбарчага заканадаўства падчас прэзідэнцкіх выбараў.

Як паведаміў БелаПАН юрыст перадвыбарчага штаба Ганчарыка Сяргей Альфер, гэты дакумент у прынцыпе адпавядае заяве, якая была накіраваная Ганчарыкам у Цэнтрвыбаркам 10 верасня, на наступны дзень пасля выбараў. Разам з тым ён значна пашыраны за кошт пераліку фактаў парушэнняў выбарчага заканадаўства, а таксама інфармацыйных і сацыялагічных матэрыялаў.

Як вынікае з пададзенай у Вярхоўны суд скаргі, «абвешчаныя вынікі галасавання не маюць нічога агульнага з рэальным волевыяўленнем народа. Назіральнікі зафіксавалі тысячы парушэнняў, пачынаючы з недапушчэння ў склад выбарчых камісіяў прадстаўнікоў палітычных партыяў і грамадскіх арганізацыяў, выкарыстоўвання дзяржаўных газет, радыё і тэлебачання для агітацыі на карысць аднаго кандыдата і да ачарнення іншых і заканчваючы масавай падменай бюлетэняў для галасавання».

Як зазначыў Сяргей Альфер, Вярхоўны суд — гэта найвышэйшая інстанцыя ў Беларусі, дзе можна аспрэчыць тое ці іншае рашэнне; далей застаецца толькі міжнародны ўзровень.

Ірына ЛЕЎШЫНА

СМІ

«Пагоню» папярэдзілі

У панядзелак, 24 верасня, галоўны рэдактар газеты «Пагоня» М.Маркевіч наведаў старшыню Гродзенскага аблвыканкама К.Саўчанку. Журналіст паспрабаваў давесці, што газету несправядліва пераследуюць. Абласны начальнік адказаў сцісла: ідзіце і працуйце далей. Сустрэча працягвалася паўтары хвіліны.

22 верасня М.Маркевіча тэрмінова выклікалі ў абласную пракуратуру, каб уручыць папярэджанне. Яно датычыць дзвюх нататак у 36 нумары газеты, у якіх следчыя ўбачылі паклёп на прэзідэнта. З прычыны гэтых нататак была заведзеная крымінальная справа супраць газеты. Пракуратура канфіскавала таксама наступны нумар «Пагоні». Апошні — 38, праўда, выйшаў. Журналісты незалежных выданняў нават хадзілі дзяжурыць каля друкарні, каб папярэдзіць магчымую чарговую канфіскацыю. Як вядома, абодва разы следчыя арыштоўвалі тыражы газеты непасрэдна каля друкарскага варштата.

Сяргей МАКСІМОВІЧ

Канфіскаваны Пазьняк

24 верасня беларускія памежнікі ў Брэсце канфіскавалі 50 асобнікаў часопіса «Беларускія ведамасці» і дзве кніжкі з вершамі і фотаздымкамі Зянона Пазьняка «Глёрыя Патрыя» ў Мікалая Анцыповіча, актывіста сойму Кансерватыўна-хрысціянскай партыі-БНФ.

Як паведаміў БелаПАН прэссакратар партыі Валерый Буйвал, сп. Анцыповіч вяртаўся ў Беларусь з Варшавы, дзе ён наведваў Зянона Пазьняка, які апошнія 5 гадоў знаходзіцца ў эміграцыі. «Беларускія ведамасці» — часопіс, які выдае сп. Пазьняк.

У тэлефоннай размове з карэспандэнтам БелаПАН, лідэр Кансерватыўна-хрысціянскай партыі-БНФ сказаў, што ён быў крыху здзіўлены тым, што кніжка з ягонымі вершамі і фотаздымкамі трапіла ў спіс літаратуры, «не подлежащей перевозу» праз мяжу, пра што памежнікі заявілі сп. Анцыповічу. «Я думаю, яны проста распачалі паляваць на маё імя», — сказаў сп. Пазьняк.

Аляксей ЗНАТКЕВІЧ

ДАТА

Мемарыял, які мог быць лепшым

25 верасня споўнілася 30 гадоў з дня адкрыцця мемарыяльнага комплексу «Брэсцкая крэпасць-герой».

Самы буйны ў былым СССР мемарыял быў створаны ў рэкордныя тэрміны — за два няпоўныя гады. Узводзілі яго паводле ініцыятывы першага сакратара Камуністычнай партыі Беларусі Пятра Машэрава. На конкурс было пададзена каля трох сотень праектаў. Як успамінае былы навуковы супрацоўнік мемарыяльнага комплексу Тацяна Хотцава, некаторыя з іх былі вельмі цікавыя. У прыватнасці, меркавалася стварыць комплекс за межамі крэпасці, а самі руіны законсерваваць. У выніку аўтарскі калектыў узначаліў лаўрэат Ленінскай прэміі Аляксандр Кібальнікаў. Прапанаваны ім праект быў ажыццёўлены не поўнасцю, таму што затраты перавысілі планаваныя, і адбыліся некаторыя змяненні ва ўнутранай палітыцы дзяржавы.

Не толькі сярод жыхароў Брэста, але і сярод музейных работнікаў пануе меркаванне, што ідэя стварэння мемарыялу ўвасоблена няўдала. Штучныя збудаванні «задавілі» саму крэпасць, неапраўдана знесеная частка Белага палаца і іншыя крапасныя збудаванні. За межамі мемарыялу застаўся манастыр бернардзінак — адзіная захаваная ў Брэсце пабудова 17-18 стагоддзяў.

Валянціна КАЗЛОВІЧ

ПОМНІКІ

Адрамантавалі капліцу каліноўцаў

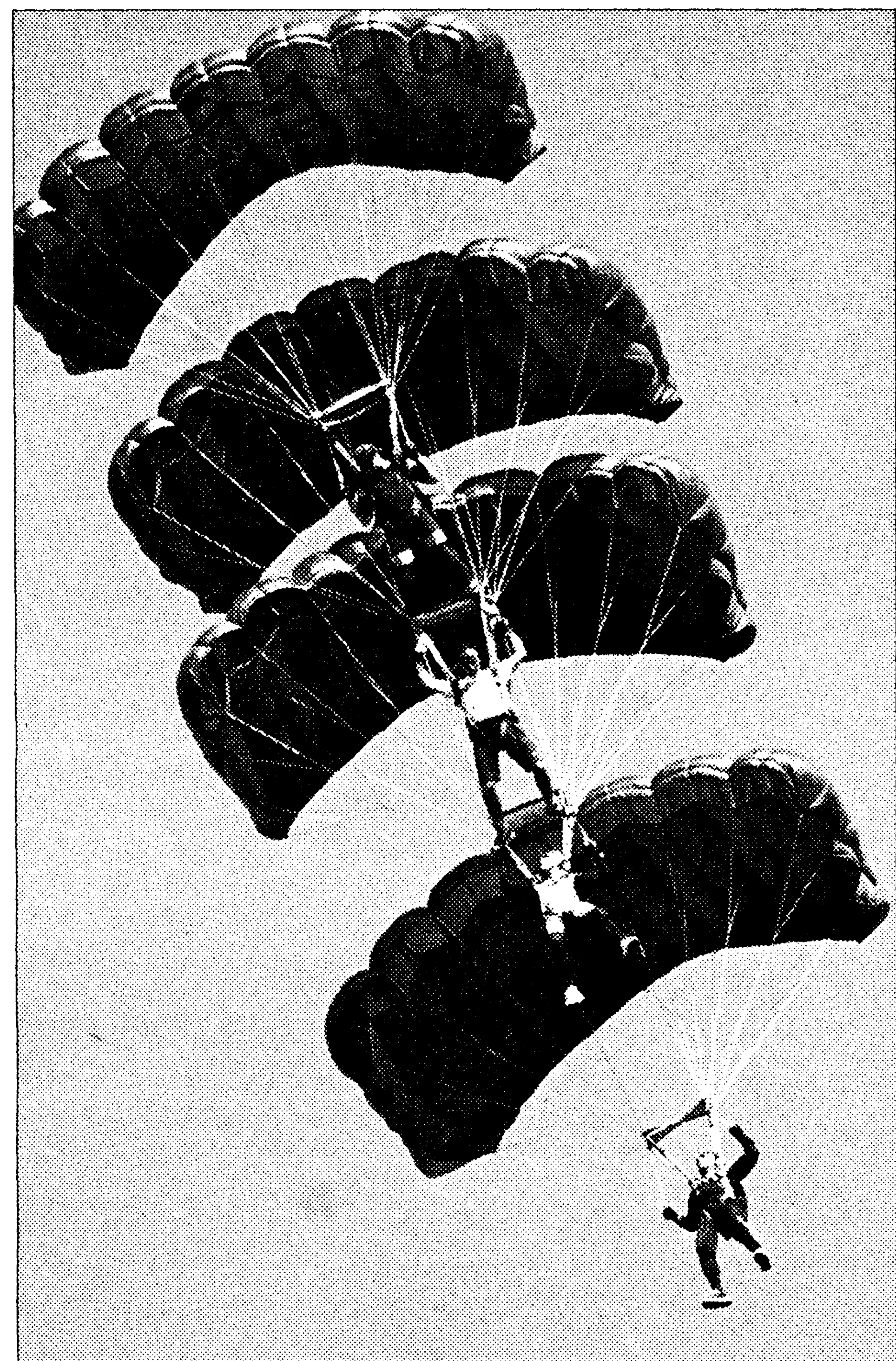
Ніколі не шанаваная пры панаванні камуністычнай ідэалогіі мемарыяльная капліца на месцы Мілавідаўскай бітвы — адной з буйнейшых у Беларусі ў часе паўстання 1863-64 гг. — і да апошняга часу працягвала разбурацца.

З чатырох калонаў абсыпалася тынкоўка, іржавым стала пакрыццё сферычнага гранёнага купала, а ў арачных прасценках вышчарбілася цэгла. Нядаўна з філонгаў цокаля і пастамента зніклі дзве бронзавыя пліты з надпісамі на польскай мове, якія былі тут з моманту заснавання капліцы ў 1933 годзе. Так і не адшуканыя вандалы скралі таксама пліту з надпісам па-беларуску на валуне побач. А з пазней устаноўленага праз дарогу насупраць капліцы праваслаўнага помніка была выдрана бронзавая выява Укрыжавання цела Хрыстова. Словам, святое месца, дзе пахаваныя ахвяры жорсткай сечы паўстанцкіх атрадаў Кастуся Каліноўскага з перавышаючай іх колькасцю царскіх карнікаў, апынулася на мяжы зруйнавання.

Але дзякуй за свядомасць калектыву дарожнікаў Івацэвіцкага ДЭУ-23 і СПМК-3 Баранавіцкага раёна. Сумесна будаўнікі адрамантавалі пашкоджанні на мемарыяльнай капліцы каліноўцам, пафарбавалі яе ў белы колер, добраўпарадкавалі тэрыторыю. Ну а калі даверваць словам супрацоўніка Баранавіцкага райвыканкама Міхаіла Барысевіча, які ў адказе за мясцовыя гістарычныя помнікі, то на капліцы будуць замацаваныя новыя пліты з тэкстамі ранейшых надпісаў аб вечнай памяці пра нескароную мужнасць змагароў за незалежнасць нашай Бацькаўшчыны.

Галіна БАРАВАЯ

ЛЮСТРАФАКТ

У Беларусі лепш у паветры, чым на зямлі

Выстава абразоў з Кіева-Пячорскай лаўры

5 кастрычніка ў галерэі Нацыянальнага мастацкага музея Беларусі адкрыецца выстава абразоў 15-18 стагоддзяў, прывезеных з Нацыянальнага гісторыка-культурнага запаведніка «Кіева-Пячорская лаўра» і Дзяржаўнага музея народнай архітэктуры і побыту Украіны. Пабачыць іх можна будзе і яшчэ раней — 3 кастрычніка, калі ў музеі будзе праводзіцца канцэрт хрысціянскай духоўнай музыкі.

Ініцыятарам правядзення выставы стаў украінскі бок. Ва Украіне сёлета адзначалі 950-гадовы юбілей заснавання Кіева-Пячорскай лаўры і з гэтай нагоды арганізоўваюць азнаямляльныя туры з каштоўнымі гістарычнымі набыткамі па суседніх краінах. Тым больш гэта гісторыя ў тым ліку і беларускага народа. Цэлы шэраг гэтых абразоў апісаны ў Вялікім княстве Літоўскім.

У Нацыянальным мастацкім музеі Беларусі на працягу двух месяцаў будуць выстаўляцца 50 старажытных абразоў. Сярод іх можна будзе пабачыць і спіс 17 стагоддзя з галоўнага абраза Кіева-Пячорскай лаўры — «Успенне Боскай Маці». Па легендзе вобраз Боскай Маці з'явіўся да грэчаскага мастака Аліпія ў сне, з яго ён і напісаў абраз, які славіўся сваёй цудадзейнасцю і абараняў лаўру ад напасцяў.

Алена ЛАБАНАВА

Самая пітушчая — Магілёўшчына

З пачатку года ў Магілёўскай вобласці работнікамі праваахоўных органаў выяўлена і спынена каля 2 тысяч фактаў самагонаварэння. Удалося канфіскаваць больш за 200 самагонных апаратаў, знішчыць каля 12 тысяч літраў самаробнай брагі і 2,5 тысячы літраў сівухі.

Паводле звестак статыстыкі, за 7 месяцаў 2001 года спажыванне спіртнога на кожнага жыхара Магілёўшчыны склала 30 літраў — гэта самы высокі паказчык сярод усіх абласцей краіны. Асноўнымі вытворцамі спіртных вырабаў на тэрыторыі вобласці з'яўляецца Клімавіцкі лікёра-гарэлачны завод. Прадпрыемства звездае цяжкасці са збытам прадукцыі: зараз на захоўванні тут знаходзіцца каля 69 тысяч дэкалітраў гарэлкі, якія так і не знайшлі свайго пакупніка. На заводзе рыхтуюцца адкрыць лінію па вытворчасці каньячных вырабаў.

Канстанцін УВАРАЎ

ТЭНДЭНЦЫІ

Разбітая «Масква»

На раздзяляльнай паласе Маскоўскай шашы ў Брэсце ад наезду аўтамашынай разбіты чырвоны знак з надпісам «Масква» і выявай «залатой» пяцікутнай зоркі. Ніхто не прыбірае пашкоджаную да пачварнага выгляду архітэктурную форму ўжо цягам тыдня, што дае падставы для шматлікіх з'едлівых чутак у горадзе. Насельніцтва яшчэ памятае, як аўральным чынам рамантавалі гэты кавалак галоўнай вуліцы і дабудоўвалі паблізу царкву да сустрэчы А.Лукашэнкі і маскоўскага патрыярха Аляксія II. Матэрыяльныя затраты на паказуху аказаліся настолькі спустачальнымі для гарадскога бюджэту, што зараз не хапае мізэру сродкаў, каб аднавіць «разбомбленую» Маскву ў чарадзе вулічных сімвалаў гарадоў-герояў.

Галіна БАРАВАЯ

ЗДАРЭННІ

Літовец параніў СОБРаўца

Вечарам 21 верасня ў Мінску быў цяжка паранены супрацоўнік зводнага атрада хуткага рэагавання ваеннай часці № 3214 (СОБР) міністэрства ўнутраных спраў Беларусі. Гэта адбылося ў 20.40, у адной з кватэраў па вуліцы Берута, дзе супрацоўнікамі Мінскага РАУС і СОБРа быў выяўлены адшукваемы па падазрэнні ва ўчыненні разбойніцкага нападу, раней судзімы грамадзянін Літоўскай Рэспублікі, жыхар Друскінінкая. Пры затрыманні ён аказаў актыўнае супраціўленне і стрэліў з абрэза паляўнічага ружжа ў жывот камандзіру 3-й групы СОБРа Б., 1979 года нараджэння, нанёсшы яму цяжкае раненне брушной поласці. Супрацоўнік СОБРа быў змешчаны ў шпіталь МУС, дзе яму зроблена аперацыя. Стан яго працягвае заставацца цяжкім.

Паводле звестак прэс-службы пракуратуры горада Мінска, пракуратурай Фрунзенскага раёна сталіцы 22 верасня па гэтым факце была ўзбуджаная крымінальная справа, якая аб'яднаная з раней узбуджанымі крымінальнымі справамі аб разбоі і аб наўмысным забойстве, ва ўчыненні якога таксама падазраецца грамадзянін Літвы.

Генадзь БАРБАРЫЧ

Злачынствы кожныя 5 хвілінаў

Паводле звестак міністэрства ўнутраных справаў, у студзені - жніўні гэтага года ў Беларусі зарэгістравана 74.389 злачынстваў. Гэта на 13,3% менш за паказчык 8 месяцаў мінулага года. Гэта азначае, што калі летась у краіне злачынствы ўчыняліся кожныя 4 хвіліны 6 секундаў, то сёлета — кожныя 4 хвіліны 42 секунды.

Паводле інфармацыі МУС, на 4,4% менш зафіксавана забойстваў і замахаў на забойства, на 6,2% — кватэрных крадзяжоў, на 7,2% — усіх відаў крадзяжоў, на 14,4% — хуліганскіх дзеянняў, на 20% — згвалтаванняў і замахаў на згвалтаванне. У той жа час на 1,1% павялічылася колькасць зарэгістраваных выпадкаў наўмыснага прычынення цяжкіх цялесных пашкоджанняў, на 3,1% — махлярства, на 4,9% — злачынстваў, звязаных з наркотыкамі, на 10,9% — хабарніцтва.

За 8 месяцаў гэтага года выяўлены 36.073 асобы, учыніўшыя злачынствы, з іх непаўнагадовых — 4.121, жанчын — 4.619. 17.373 чалавекі (48,2%) на момант учынення злачынства нідзе не працавалі і не вучыліся.

Прыкметна знізілася раскрыццё злачынстваў — з 69,6% у студзені-жніўні мінулага года да 60,4% у студзені-жніўні сёлета.

Дзмітрый УЛАСАЎ

СЕЦІВА

Наўздагон за інтэрнэтызацыяй

Новы інтэрнэт-клуб пачаў дзейнічаць у мінскім бізнес-цэнтры «XXI стагоддзе». Паводле інфармацыі адміністрацыі бізнес-цэнтра, клуб абсталяваны найноўшымі камп'ютэрамі на базе працэсараў *Pentium III-933*.

Для паўнавартаснай работы ў інтэрнэце паслугі па доступе ў глабальную камп'ютэрную сетку забяспечаныя сэрвіснай падтрымкай. Так, проста са свайго працоўнага месца наведвальнік можа адправіць для друку любы файл, нават значны па аб'ёме, і забраць раздрукоўкі ў сеткавым друкарным салоне, размешчаным у будынку бізнес-цэнтра.

Кошт арэнды камп'ютэра з выхадам у інтэрнэт складае 1.380 рублёў за гадзіну. Акрамя паслугаў па інтэрнэт-злучэнні, прапануецца таксама арэнда камп'ютэраў без выхаду ў інтэрнэт коштам 500 рублёў за гадзіну.

Сёння ў Беларусі налічваецца толькі каля 50 тысяч карыстальнікаў сеткі інтэрнэт. Па ўзроўні доступу ў інтэрнэт Беларусь адстае ад усіх краінаў Цэнтральнай і Усходняй Еўропы (за выключэннем Албаніі).

Аляксей АРЭШКА

ЭКАЛОГІЯ

Дзе ў Мінску жыць здаравей?

Бліжэйшым часам спецыялісты санітарна-эпідэміялагічнай службы Мінска зоймуцца вывучэннем стану навакольнага асяроддзя, які склаўся ў розных раёнах горада, і таго, якой рызыцы падвяргаюць сваё здароўе менчукі, пражываючы ў экалагічна неспрыяльных раёнах. Прасцей кажучы, у якім раёне сталіцы больш шанцаў захварэць на рак, а ў якім — на сэрца.

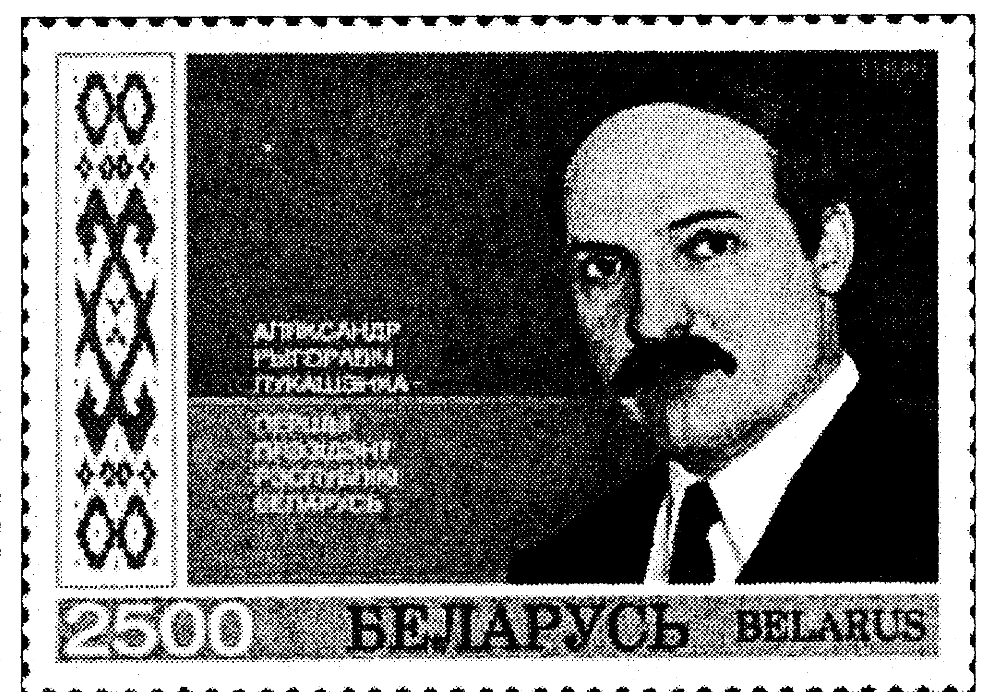
Паводле словаў Фёдара Германовіча, галоўнага дзяржаўнага санітарнага ўрача Мінска, вынікі гэтых даследаванняў лягуць у аснову планавання горада. Але масавых перасяленняў у больш чыстыя зоны чакаць не варта, бо такіх «шкодных для жыцця» раёнаў мяркуецца выявіць вельмі шмат.

Першыя такія дадзеныя чакаецца атрымаць праз паўтара года, але на міграцыю насельніцтва яны наўрад ці паўплываюць.

І прычына не толькі ў адсутнасці фінансавых магчымасцяў змяніць месца жыхарства. Проста большасць насельніцтва абыякава ставіцца да свайго здароўя. Выключэнне складаюць, па словах галоўнага ўрача Рэспубліканскага цэнтра здароўя Андрэя Секача, толькі 10-15% насельніцтва, якія прыслухоўваюцца да парадаў урачоў.

Інга ГРЫМОНТАВА

Уличный Лукашенко вдвое дешевле

Если минский главпочтамт торгует почтовыми марками с изображением Александра Лукашенко по розничной цене в 143 рубля, то в киоске «Белпочты» на проспекте Скорины у здания того же почтамта они стоят всего 65 рублей.

Дежурный администратор почтамта заявила, что киоск «Белпочты» — это совершенно другая епархия, а вообще во всем виновата «марбаза» (марочная база), которая устанавливает такие разные цены.

Между тем это не единственное обстоятельство, удивляющее в Минске иностранных туристов-филателистов. Марка с Лукашенко продается не сама по себе, а в лучших советских традициях — с нагрузкой в виде двух других марок, на которых изображены нынешние герб и флаг РБ.

Кроме того, год выпуска персональной марки написан весьма мелкими цифрами над левым ухом А.Лукашенко — «1996», зато гораздо более крупным шрифтом выведено «2500». Некоторые туристы, по свидетельству очевидцев, задают вопрос: «Это тот год, до которого он собирается править?»

Продавцы марочной продукции иногда отвечают утвердительно — ведь иностранцу не объяснишь, что это старая, доденоминационная цена, вследствие чего Лукашенко должен стоить только 2 с половиной рубля.

Агентство «Ю.С.Ньюс» (www.yusnews.com)

Пераслед за «ліпавыя» подпісы

Узбуджаная крымінальная справа па факце службовага падлогу, учыненага прадстаўнікамі ініцыятыўнай групы былога прэтэндэнта ў прэзідэнты Рэспублікі Беларусь, прадпрымальніка Юрыя Данькова. Пра гэта паведаміла прэс-служба пракуратуры г. Мінска 24 верасня.

Справа ўзбуджаная па артыкуле 427 Крымінальнага кодэкса Рэспублікі Беларусь (службовы падлог). Гэтыя дзеянні, у выпадку прызнання віны, караюцца штрафам або пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады ці займацца пэўнай дзейнасцю, або папраўчымі работамі на тэрмін да двух гадоў, або абмежаваннем свабоды на той жа тэрмін, або пазбаўленнем волі на тэрмін да двух гадоў.

Матэрыялы для правядзення папярэдняга расследавання накіраваны ў пракуратуру Цэнтральнага раёна горада Мінска.

Генадзь БАРБАРЫЧ

О задержании наркоторговцев

19 сентября сотрудники КГБ изъяли крупнейшую за последнее время партию кокаина – 2,8 кг.

Была получена информация о том, что в одной из ячеек автоматической камеры хранения железнодорожного вокзала Минска находится крупная партия наркотиков. При вскрытии ячейки сотрудники спецслужбы нашли пустой чемодан, между стенками которого был спрятан кокаин. Наркотик был изъят из тайника и заменен обычной мукой, а внутренние стенки чемодана обработаны невидимой при обычном освещении люминесцентной краской.

Уже через несколько дней ячейку вскрыла пожилая женщина. Забрав чемодан, она села на поезд, следующий в Гомель, где и передала «посылку» получателю. Им оказался гражданин Нигерии Осуджи Раймонд Ннадози.

Наркодилер был задержан сотрудниками Управления по борьбе с незаконным оборотом наркотиков и бойцами группы «Альфа». В ходе осмотра квартиры оказалось, что чемодан и находящийся в нем тайник – вскрыты, а «паркотик» спрятан под кровать. Руки нигерийца и его жены были покрыты уличающей краской. Установлено, что наркотик предназначался для дальнейшей переправки в Москву. Нигерец и его жена задержаны и помещены в СИЗО КГБ.

ЦИОС КГБ РБ

Прызначаны распродаж Беларусі

Заканчэнне, пачатак на стар.1

Нагадаем, што калі ў Беларусі праводзілася гэтак званая «чэкавая прыватызацыя», беларускія грамадзяне атрымалі ганаровае права завалодаць акцыямі выбітных прадпрыемстваў краіны накшталт «перасоўнай механізаванай калоны №70» альбо Кобрынскага кансервавага завода. Усё сапраўды лепшае пакінула сабе дзяржава – маўляў, каб не дасталося замежніку. У якасці адмоўнага прыкладу прыводзілася сітуацыя ў Расіі – як не трэба было рабіць прыватызацыю.

Але цяпер сітуацыя змянілася, і Лукашэнка толькі рады ахвяраваць беларускай прамысловасцю на карысць расіянаў. Бо вельмі ўжо хочацца пабыць «нумарам першым» у адной асобна ўзятай краіне. Ён не ўсведамляе – дакладней, ягоныя мазгі проста адмаўляюцца ўсведамляць, – што Расія выкарыстоўвае яго ў якасці «шасцёркі» альбо «засыльнага казачка».

Расіі Лукашэнка вельмі выгадны. Сваімі дзеяннямі ён адсек магчымых беларускіх канкурэнтаў – іх проста не існуе, бо не існуе сапраўднага рынку. Ад барацьбы за беларускія прадпрыемствы, з іншага боку, адсечаныя і заходнікі. Не маючы надзейных гарантыяў для сваіх інвестыцыяў, яны ці проста не прыходзяць, ці прыходзяць цішком, як, прыкладам, *Ford*.

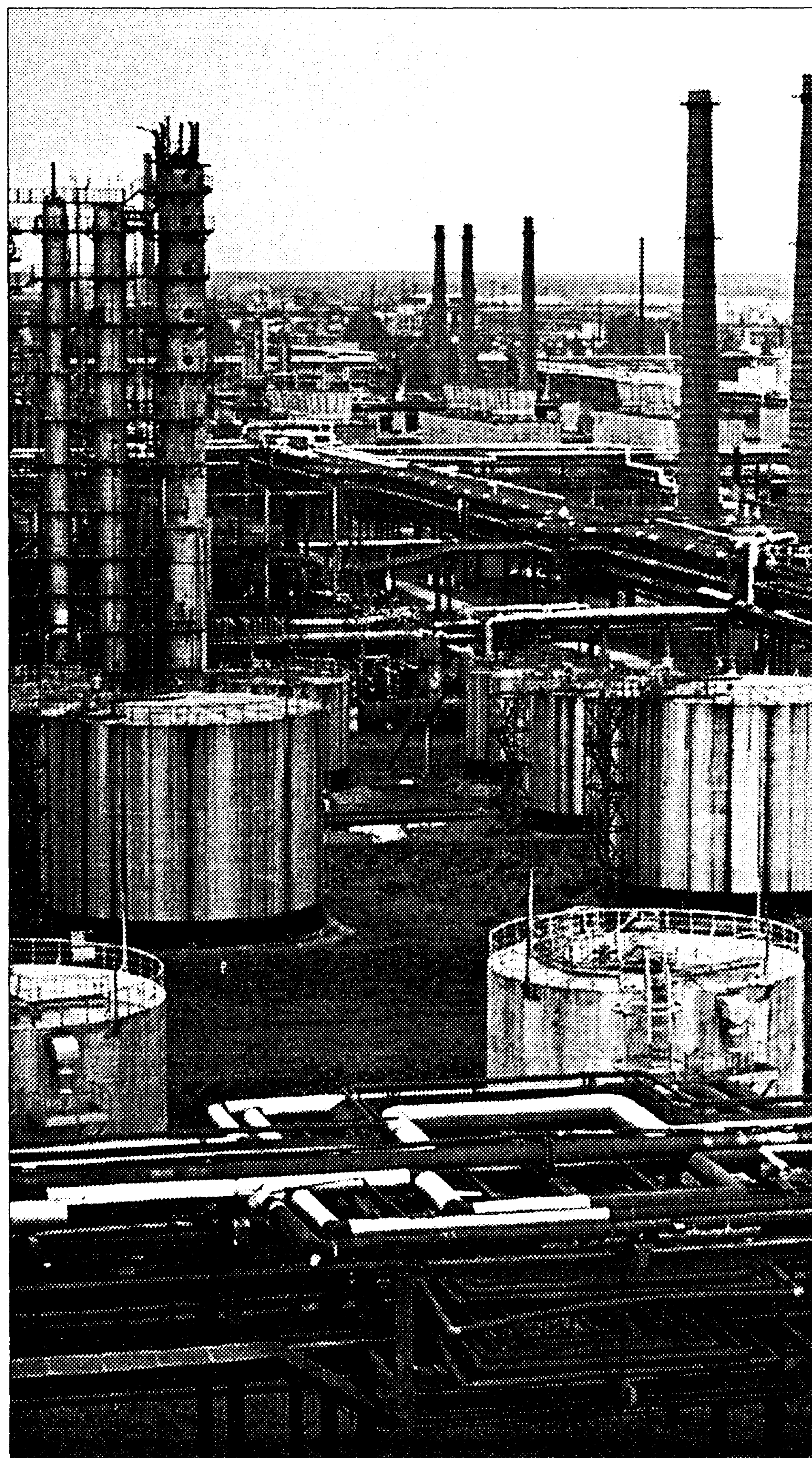
Дзякуючы эканамічнай палітыцы Лукашэнкі практычна ўсе беларускія прадпрыемствы адчуваюць моцны недахоп капіталаўкладанняў. Па некаторых ацэнках, зношанасць абсталявання складае да 80%, а гэта значыць, што хутка ў Беларусі не будзе што вырабляць. Да дзвюх трацінаў беларускіх прадпрыемстваў – стратныя.

У такіх умовах расійскі капітал атрымлівае цудоўную магчымасць дыктаваць свае ўмовы Беларусі. Расіяне сапраўды прыйдуць на беларускі рынак – але атрымаюць пры гэтым такія пасламенні і льготы, якія і не сніліся *Ford*'у. А той, як вядома, іх мей больш чым дастаткова.

У бізнесе існуе такі «забаронены» прыём, які можна аднесці да несумленнай канкурэнцыі: у кампанію, якую хоча за капейкі набыць іншая, засылаецца «агент». Ён пачынае кіраваць «ахвярай», і ў самыя кароткія тэрміны даводзіць яе сваім кіраўніцтвам да такога гаротнага стану, што гаспадары самі гатовыя проста аддаць яе. Няважна, каму меланіта. І тут з'яўляецца на белым кані тая самая кампанія, якая і засылала «агента». І прапаноўвае набыць «нявдачніцу» і нават даць за яе пару цэнтаў. Эканомія – неверагодная. Праўда, з маральнымі прынцыпамі тут не ўсё ў парадку.

Лукашэнка вельмі нагадвае такога «засланца»: давёўшы беларускія прадпрыемствы да галечы, ён пачынае радасна прадаваць іх Расіі. Амаль што задарма. Праўда, маральныя прынцыпы церпяць. Затое прыбытак які!

Расціслаў ПЕРМЯКОЎ

Наваполацкае ВА «Нафтан»

САВЕТ ЕЎРОПЫ

ПАСЕ прызнала парушэнні

Выбары ў Беларусі прайшлі з парушэннем міжнародных стандартаў. Пра гэта гаворыцца ў справаздачы дэлегацыі Парламенцкай асамблеі Савета Еўропы (ПАСЕ), якая ажыццяўляла назіранне за ходам прэзідэнцкіх выбараў у Беларусі.

Як паведаміў БелаПАН дэпутат Палаты прадстаўнікоў Уладзімір Навасяд, які знаходзіцца ў Страсбургу ў складзе дэлегацыі Нацыянальнага сходу Беларусі, гэтая справаздача была прадстаўленая 24 верасня кіраўніком місіі назірання ПАСЕ Стэфанам Горысам на пасяджэнні ліберальнай групы Парламенцкай асамблеі. Пасяджэнне групы праходзіла ў рамках сесіі ПАСЕ, якая сёння адкрылася.

У той жа час, паводле словаў Навасяда, у справаздачы прагучала меркаванне «аб неабходнасці спыніць палітыку ізаляцыі Беларусі і інтэграваць яе ў сістэму агульнаеўрапейскіх каштоўнасцяў». У сваім дакладзе Стэфан Горыс прапанаваў Парламенцкай асамблеі развіваць адносіны з афіцыйнымі беларускімі ўладамі — выканаўчай і заканадаўчай, а таксама працягваць працаваць з грамадзянскімі інстытутамі.

Нагадаем, што ў 1997 годзе статус спецыяльна запрошанага для Беларусі ў ПАСЕ быў прыпынены. У сувязі з гэтым беларускія парламентарыі не бяруць удзелу ў пленарных пасяджэннях ПАСЕ, але могуць сустракацца з еўрапейскімі парламентарыямі ў кулуарах, а таксама прысутнічаць на пасяджэннях палітычных групаў і фракцыяў. Пытанне аб аднаўленні статусу спецыяльна запрошанага для Беларусі падчас восеньскай сесіі абмяркоўвацца не будзе.

Юрый ПАЦЁМКІН

Савет міністраў амаль не пацярпеў

Заканчэнне, пачатак на стар.1

Міністрам па падатках і зборах прызначаны Канстанцін Сумар, які раней узначальваў названы дзяржкамітэт.

Пасады ў новым урадзе атрымалі два памочнікі прэзідэнта - Аляксандр Кулічкоў і Аляксандр Шпілеўскі. Першы прызначаны міністрам гандлю, другі – старшынёй Дзяржаўнага мытнага камітэта.

Што тычыцца пасады кіраўніка ўрада, то пакуль яго абавязкі выконвае былы прэм'ер-міністр Уладзімір Ярмошын. Хутчэй за ўсё, ён захавае гэтую пасаду. Ва ўсялякім выпадку, як заявіў Аляксандр Лукашэнка 24 верасня журналістам некаторых дзяржаўных СМІ, цалкам верагодна, што на пасаду кіраўніка ўрада зноў будзе рэкамендаваны Уладзімір Ярмошын. Канчатковае ж рашэнне наконт гэтага будзе прынята пасля фарміравання ўрада і пачатку працы парламента (сесія адкрываецца 2 кастрычніка), які, згодна з Канстытуцыяй, павінен зацвердзіць кандыдатуру на пасаду прэм'ер-міністра.

Наталля КУЛАГІНА

СТРАТЭГІЯ

Лукашенко пресек наступление арабов

Саудовская Аравия стремилась на белорусский рынок мобильной связи.

Если бы не Александр Лукашенко, в Минске никто и не узнал бы, что тендер на вторую лицензию оператора мобильной связи стандарта *GSM* в стране получило российское АО «Мобильные Телесистемы» (МТС).

Министерство связи Беларуси хранило процесс проведения тендера в такой тайне, что многие начали вообще сомневаться в его завершении. Правда, минсвязи недавно пообещало, что победитель станет известен сразу после инаугурации А.Лукашенко, которая состоялась 20 сентября. Как именно связаны тендер с инаугурацией, почтовое ведомство не пояснило, если не принимать всерьез его заявление о том, что «подразделения и руководство минсвязи будут обеспечивать различными, в том числе и специальными, видами телекоммуникационного сервиса и связью проведение церемонии инаугурации».

Однако сам А.Лукашенко уверен, что это был «открытый и гласный тендер», на котором ему особенно «понравилась борьба и конкуренция». Примечательно, что в конкуренции участвовали питерский губернатор Владимир Яковлев и московский мэр Юрий Лужков, которые соответственно в конце августа и начале сентября приезжали в Минск и вовсю демонстрировали предвыборную поддержку А.Лукашенко. Очевидно, Ю.Лужков поддержал белорусского президента позже – ближе к выборам – и лучше.

В итоге этой борьбы стоимость лицензии выросла вдвое (по сравнению с первоначальной в сумме 5 миллионов долларов), сообщил А.Лукашенко. Как могла измениться стоимость лицензии во время тендера, он не рассказал. Между тем, еще 17 августа минсвязи Беларуси объявило, что «скорее всего, победителем станет МТС», хотя и признало, что «предложенные финансовые, технические и тарифные условия практически в одинаковой степени выполнили три конкурсанта — фирмы из России (Москва), Австрии и Саудовской Аравии».

Белорусские связисты не постеснялись официально сообщить месяц назад, что «российская компания МТС имеет серьезную поддержку со стороны министра связи РФ Леонида Реймана, представителей крупного московского бизнеса, Администрации президента и правительства Беларуси».

Первоначально в тендере принимали участие пять компаний, из них три российские: ООО «Альфа-Эко Телеком», ЗАО «Северо-Западный *GSM*», МТС, а также австрийская *Dr.Karl J.Pisec Export-Import-Gmbh* и компания из Саудовской Аравии *Saudi Odger Ltd*. Но на втором этапе среди участников тендера остались МТС, «Северо-Западный *GSM*» и *Saudi Odger Ltd*.

Сейчас в Беларуси работают две компании, оказывающие услуги мобильной связи — СП «Белсел» (стандарт *NMT-450*) и СП «Мобильная цифровая связь» (стандарт *GSM*, торговая марка *VELCOM*). Белорусской стороне принадлежит в уставном фонде каждого СП по 51%. Число абонентов СП «Белсел» составляет около 18 тысяч, «Мобильной цифровой связи» — превышает 75 тысяч. Аналоговый стандарт СП «Белсел» иногда работает лучше, чем вроде бы более качественный *GSM*. Например, в минском микрорайоне Кунцевщина мобильные телефоны от *VELCOM* работают очень плохо, а во время президентских выборов 9 сентября в центре города они вообще не работали.

Агентство «Ю.С.Ньюс» (www.yusnews.com)

Папа приехать к батьке не может

Заканчэнне, пачатак на стар.1

Однако, как известно, вид этот был изрядно подпорчен после 1996 года, когда, вопреки мнению международного сообщества, в Беларуси была произведена реконструкция власти. Единоличным правителем стал батька, коим себя стал нередко называть Лукашенко.

Фактически оказавшись в изоляции, Беларусь уже не могла претендовать на роль места исторической встречи Московского патриарха и Папы Римского. Да и в отличие от других православных церквей, Белорусская православная церковь и ее Экзархат накрепко связаны с Московской патриархией. Святейший экзарх всея Беларуси митрополит Филарет является членом Синода РПЦ.

Так что следовать примеру грузинской и Апостольской армянской церкви, которая по своим обрядам ближе к православию, православные иерархи Беларуси не могут. Можно отметить, что после Казахстана, где двумя крупнейшими конфессиями являются мусульмане и православные, Папа приедет в Армению.

Не секрет, что накануне приснопамятного референдума 1996 года на своих совещаниях православные иерархи активно поддержали президентскую Конституцию, сумев в качестве откупного ввести в нее приемлемые для себя положения. Правительственный комитет по делам конфессий стал по сути одним из отделов Минского епархиального управления.

В связи с этим показательной стала история с фильмом белорусского режиссера Михаила Ждановского «Мир всем». Правительственные чиновники после премьеры фильма решили положить его на полку. По некоторым данным, православным иерархам не понравилось в фильме то, что один из героев фильма, совершив преступление, раскаялся и перешел из православной в другую христианскую веру. По словам режиссера, с такой цензурой ему не приходилось сталкиваться даже в советские времена.

Кстати, в этом фильме в положительном свете представлен Лукашенко, декларирующий право гражданина выбирать любой храм. По мнению специалистов, философия фильма «Мир всем» значительно разнится с той оголтелой пропагандой, якобы в пользу православных ценностей, которую порою демонстрируют белорусское радио и телевидение, другие государственные СМИ.

Несмотря на деятельную государственную поддержку православной церкви, которую явно и неявно осуществляет правящий режим, социологами констатируется массовый исход верующих в Беларуси из православной в другие христианские церкви. Конечно, процесс этот носит неоднозначный характер. Но многие наблюдатели полагают: складывающаяся ситуация в этой деликатной сфере свидетельствует о том, что закоснелость православных священников уступает активности и гибкости католических, а также священнослужителей других конфессий.

В правящих кругах Беларуси есть деятели, которые пытаются ответить на мирную экспансию Ватикана православным фундаментализмом. Нередко стращают мирных граждан и угрозой полонизации, и кознями иезуитов. Одним из проявлений такого фундаментализма некоторые считают практику строительства в армейских частях православных храмов.

В то же время в своих выступлениях Лукашенко неоднократно подчеркивал, что Беларусь – многоконфессиональная страна. Так что неравные условия для верующих солдат и демонстративная набожность ряда командиров могут восприниматься противоречащими белорусским конституциям всех изданий.

И вряд ли культивируемый властью приоритет только православных ценностей среди солдат, других граждан Беларуси будет способствовать веротерпимости. Такой подход может способствовать и росту религиозного экстремизма. Следует отметить, что в соседней Польше в армии служат наряду с католическими и штатные православные священники.

Можно предположить, что в связи с неоднозначным отношением мирового сообщества к итогам президентских выборов в Беларуси кое-кто захочет реанимировать идею приглашения понтифика посетить Беларусь. Ведь, в конце концов, решился же Папа приехать к Фиделю Кастро, которого американцы также «любят», как и Лукашенко.

Но, похоже, нынешнего Папу не суждено будет увидеть на белорусской земле. И не только потому, что РПЦ противится его появлению на своих канонических землях. Папа является духовным наставником более чем миллиарда землян. А среди них есть и те, кто доверяет своим политическим лидерам, продолжающим питать недоверие к нынешнему белорусскому правителю. Поэтому Папа не может себе позволить приехать в нынешнюю Беларусь. По некоторым данным, после Армении он намерен положительно ответить на приглашение посетить Азербайджан.

Роман ЯКОВЛЕВСКИЙ

Афганскому народу поможет король

Личный представитель генерального секретаря ООН по Афганистану Франсеска Вендрелл встретился в Риме с бывшим афганским королем Мохаммадом Захир Шахом, живущим здесь в изгнании.

Как заявил после встречи Ф.Вендрелл, экс-король «выразил желание помочь афганскому народу», которому угрожают удары возмездия со стороны США в связи с позицией, занятой руководством талибов, в отношении Усамы бен Ладена. Присутствовавший на встрече сын короля Мирваис Шах сообщил журналистам, что бывший монарх считает, что террористы, совершившие нападение на Америку 11 сентября, «должны заплатить за содеянное», однако озабочен судьбой мирных афганцев. Высказывания принца перекликаются со словами самого короля в его интервью римской газете «Репубблика». «Я надеюсь, – заявил бывший король, – что возмездие за террористические акты, совершенные иностранцами, находящимися в моей стране, не затронет народ Афганистана». Появление на политической авансцене 86-летнего Захир Шаха, свергнутого во время дворцового переворота в Кабуле в 1973 году, сейчас привлекает к его фигуре всеобщее внимание. Ф.Вендрелл, личный представитель генерального секретаря ООН по Афганистану, сказал журналистам, что бывший король «может сыграть важную роль в будущем Афганистане». По его словам, Захир Шах может стать объединяющей фигурой «отца нации» в переходный момент афганской истории. Известно, что бывший король считает, что после падения режима талибов в Кабуле будет созвана «лойя джирга» – верховное собрание старейшин афганских племен, представителей духовенства, землевладельцев и интеллигенции, которое создаст правительство и систему органов власти на переходный период.

Игорь КОВАЛЬ

Летчику – пистолет

Американские пилоты потребовали от Конгресса США официального разрешения на ношение оружия во время полетов.

Ассоциация летчиков обратилась к законодателям с просьбой пересмотреть правила безопасности полетов. По мнению представителя ассоциации Джона Мазора, пилоты должны быть готовы уничтожить любого проникшего в кабину. Летчики требуют запретить ручную кладь и предварительное бронирование мест в салонах самолетов.

В понедельник в аэропорту Филадельфии полиция изъяла четыре ножа у человека, который пронес их в здание, чтобы показать своей жене, что полеты небезопасны.

Иван ПЕТРОВ

Самолеты ВВС США сели в Узбекистане и Таджикистане?

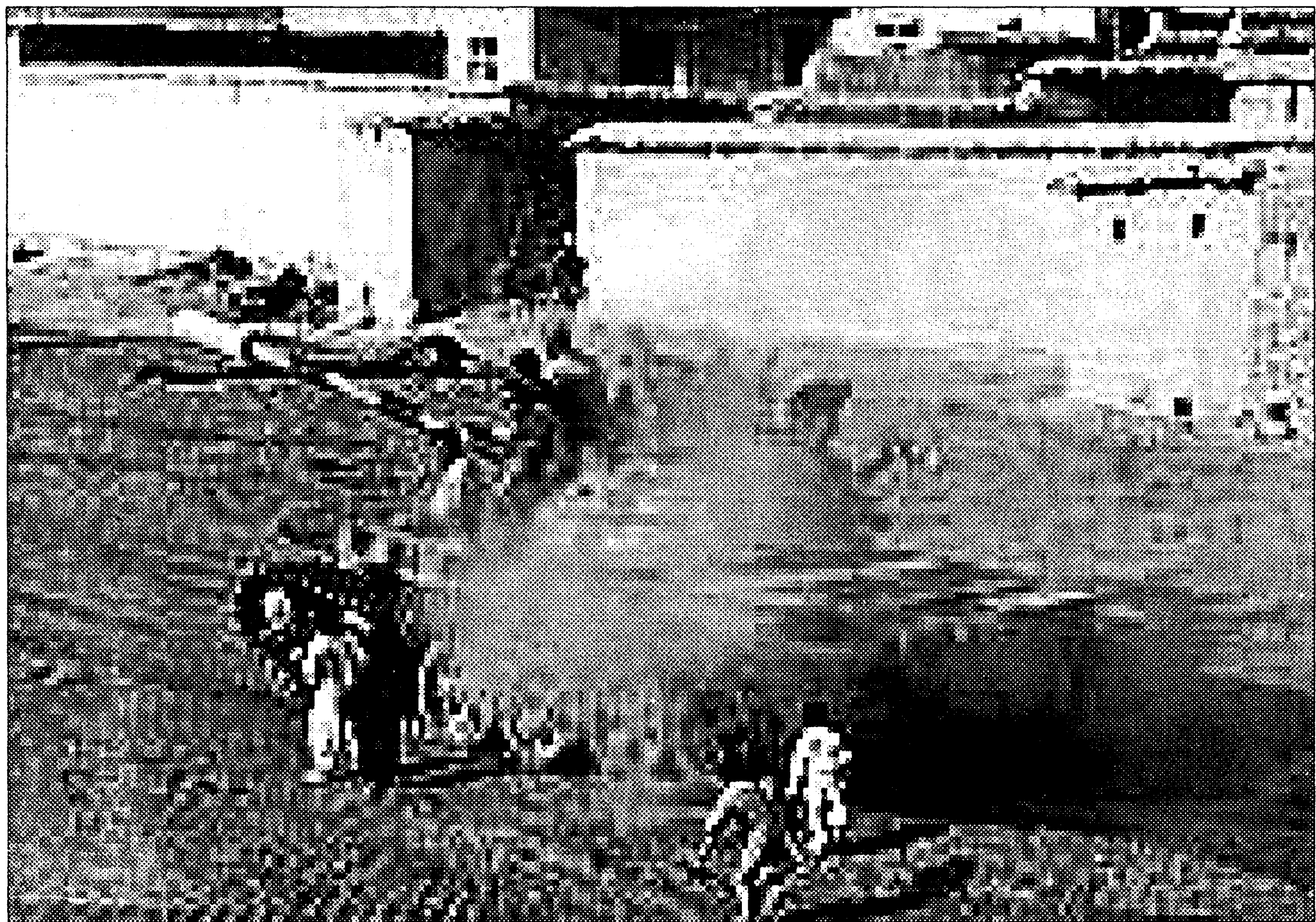
Штаб по координации военного сотрудничества государств СНГ, а также главкомат ВВС России, ведущие постоянный мониторинг ситуации в Центральноазиатском регионе СНГ, не располагают данными о посадке каких-либо военных самолетов США в Узбекистане и Таджикистане. Об этом ИТАР-ТАСС сообщили сегодня в пресс-службах этих ведомств.

В минувшие выходные, по утверждению ряда СМИ, на военный аэродром близ Ташкента прибыли два или три военно-транспортных самолета США С-130 («Геркулес»), которые якобы доставили различное разведоборудование и несколько десятков американских военнослужащих. Подобная информация, хотя и с меньшими подробностями, появилась в прессе и в отношении Душанбе. Эти сообщения, однако, были опровергнуты официальными представителями упомянутых центральноазиатских республик и не были подтверждены представителями официального Вашингтона.

В частности, госсекретарь США Колин Пауэлл в интервью телекомпании АВС сказал, что он «ничего об этом не знает». Как отметили в пресс-службе ВВС РФ, объединенная система ПВО СНГ не принимает участия в каких-либо мероприятиях по подготовке США «актов возмездия» против международных террористических организаций, но, тем не менее, постоянно отслеживает ситуацию в Центральноазиатском регионе.

Сценарии войны

На сегодняшний день нет конкретных официальных данных о тех сценариях, которые готовят вооруженные силы США для уничтожения баз террористов в мире.

Однако объективный анализ позволяет сделать вывод, что мобилизация в стране резервистов и начатая перегруппировка сил и средств ВС США, разведмероприятия и действия спецслужб и спецподразделений говорят о возможных точечных ударах Пентагона и его союзников по террористическим организациям в Ливане (проиранская радикальная шиитская организация «Хезболлах»), Палестине, Иордании («Хамас»), Бангладеш («Джихад») и даже в Пакистане (Джамиат-аль-Улема-е), Египте (Аль-Джихад), Иране (партия «Исламский Джихад») и, возможно, в других исламских странах.

Это не будут широкомасштабные акции, скорее всего, будут точечные удары сил специальных операций (ССО), которые в общем насчитывают в ВС США 45 тыс. человек. Однако в этих точечных спецоперациях будут задействованы, видимо, не большие контингенты людей, а всего несколько десятков человек. Между тем в Пентагоне, по всей вероятности, полагают, что действия спецназа на территориях других стран могут спровоцировать международные конфликты и недовольство мирового общественного мнения. Поэтому в США сейчас предпринимаются усилия для того, чтобы объединить усилия и других стран мира в проводимых Пентагоном и ЦРУ контеррористических мероприятиях в мусульманских государствах.

Как заявил на днях госсекретарь США Колин Пауэлл, США будут добиваться создания широкой антитеррористической коалиции и собираются изучить пути сотрудничества в этой области со многими странами, включая республики Центральной Азии и даже Иран и Сирию. По его словам, необходимость международных усилий в борьбе с террористическими группировками объясняется тем, что «эти враги расползлись по всему миру». Госсекретарь заявил, что «всеобъемлющая кампания» с использованием всех сил и средств – от дипломатических до военных – будет направлена не против одного бен Ладена, а против всей его подпольной «сети» и других террористических организаций.

Однако трудно предположить, что спецслужбы мусульманских стран будут практически помогать отрядам ССО США уничтожать базы террористов на своей территории. Скорее всего, эти действия американского спецназа будут несанкционированными. Насколько же велика будет их эффективность – сказать трудно, поскольку после терактов в США многие из террористических организаций ушли в подполье и сменили местоположение.

Между тем можно с достаточной долей вероятности говорить о том, что масштабная подготовка сил и средств США связана с их возможными ударами по территории Афганистана, где сконцентрировались многие мусульманские радикальные организации и где прячется террорист №1 Усама бен Ладен. Так, достоверно известно, что в провинции Пактия в Афганистане расположены пять баз афганской исламистской организации «Харкат-Уль-Ансар» («Движение сподвижников пророка»). По этой провинции США уже наносили удар в августе 1998 года. Но цели он не достиг. Возможно, что не только базы террористов, но и сами воинские подразделения движения «Талибан» станут объектами ударов США, поскольку, скорее всего, они не выполнят требования Соединенных Штатов о выдаче Усамы бен Ладена американским властям, а, как известно, США, как и другие страны мира, не признают это движение законной властью в Афганистане.

Вполне вероятно, что в ближайшем будущем в Афганистане будут развернуты широкомасштабные боевые действия именно между талибами и регулярными войсками американской армии. По крайней мере такой сценарий описывают некоторые влиятельные западные СМИ.

Скажем, журнал «Тайм», ссылаясь на анонимного американского генерала, утверждает, что США планируют нанести массированный воздушный удар по той территории Афганистана, где скрывается Усама бен Ладен, а затем выбросить туда американских десантников, которые должны будут захватить или уничтожить международного террориста. По данным журнала, в попытке захвата Усамы бен Ладена, вероятнее всего, будут участвовать подразделения 82-й воздушно-десантной дивизии США, а также подразделения элитных армейских «рейнджеров» и спецназовцы из знаменитой «Дельта форс».

Между тем анализ любых возможных военных действий необходимо начинать с оценки сил и средств противоборствующих сторон. Вот как оцениваются боевые возможности талибов экспертами минобороны РФ.

По их данным, основу талибских отрядов составляют выпускники религиозных пакистанских школ-медресе, в которых обучались и обучаются в большинстве своем выходцы из пуштунских племен. Эти учебные заведения стали настоящей «кузницей кадров» для талибской армии. Если в октябре 1996 года ее численность была 50-60 тыс. человек, то к настоящему времени – не менее 100 тысяч. При этом эксперты оценивают уровень военной подготовки бойцов «Талибана» как высокий. Они идеально приспособлены для ведения партизанской войны, рейдов, внезапных вылазок и т.п. К положительным моментам подготовки талибских отрядов также относят их высокую маневренность (степень насыщения автотранспортом в условиях азиатского театра военных действий весьма высока), умение ориентироваться в горах и предгорьях, знание минно-подрывного дела, развитую систему связи (в том числе и космической), неприхотливость, дисциплинированность и высокий моральный дух.

Бойцы ИДТ могут совершать марш-броски в 70 км в течение суток. Тройка моджахедов, заняв удобную позицию, может держать оборону против целой роты. При этом широко используется «техника изматывания» противника. На уничтожение таких многочисленных разбросанных групп регулярные части вынуждены будут тратить средств в шесть раз больше, используя при этом мощную поддержку военно-технических средств.

К тому же при всей этой выучке талибы неплохо вооружены. К началу 1998-1999 гг., по открытым данным, у талибов имелось более 200 единиц бронетехники (танки, БТР и БМП), до 300 орудий ПА (полевой артиллерии) и реактивных систем залпового огня (РСЗО), в том числе несколько установок «Град». Имеются средства ПВО (ПЗРК «Стингер» и «Стингер-пост»), способные поражать воздушные цели на высоте до 7 тыс. м. В ВВС имеется три эскадрильи боевых вертолетов (более 10 единиц Ми-8), а также эскадрилья истребителей (до 14-16 МиГ-21). Военная техника и вооружение советского производства. Большинство вооружения выработало свой технический ресурс и подверглось несчетному числу «модернизаций».

Что же могут противопоставить исламскому движению «Талибан» (ИДТ) Соединенные Штаты? По мнению экспертов минобороны РФ, для нанесения ударов по подразделениям талибов могут быть привлечены объединенные сухопутные, военно-воздушные и военно-морские силы США и их союзников общей численностью до 500-600 тыс. военнослужащих. На афганском театре военных действий могут быть развернуты до 15 дивизий мотопехотных дивизий, до 2 тыс. тактических самолетов, до ста самолетов стратегической авиации, 5-10 ударных авианосцев, а также около 10 кораблей других классов (эсминцев, корветов, тральщиков), подводные лодки, вооруженные крылатыми ракетами в ядерном и обычном снаряжении. На развертывание такой группировки потребуется от двух до пяти месяцев (подвоз значительного количества материальных средств, боевой техники и т.п. возможен только по морю, по воздуху это очень дорого).

Однако авиаудары крылатыми ракетами «Томагавк» и бомбометание со стратегических бомбардировщиков Б-52 и Б-1 США могут осуществить по Афганистану уже в ближайшее время – через неделю, когда авианосцы подойдут к районам нанесения авиаударов в Индийском океане, с аэродромов в Пакистане и авиабазы на острове Диего Гарсия. Однако авиаударами США вряд ли достигнут намеченных целей, поскольку базы террористов спрятаны в горах.

При проведении сухопутной операции американские войска могут столкнуться с активным сопротивлением моджахедов. Могут быть значительные потери. Однако привлечение на свою сторону сил Северного альянса, помощь ему, а также возможное взаимодействие с Россией и мусульманскими странами на территории СНГ (в первую очередь с Узбекистаном и Таджикистаном) может способствовать установлению полного контроля США, а значит, и режима Раббани над территорией страны.

Александр ОРЛОВ,
Strana.ru

Террористы хотели взорвать небоскребы-«близнецы» в Тель-Авиве

Израильские спецслужбы накануне обнародовали информацию, согласно которой они сорвали планы одной из экстремистских палестинских группировок взорвать машину, начиненную взрывчаткой, возле двух небоскребов-«близнецов» в центре Тель-Авива.

По данным службы безопасности, 7 августа были арестованы два члена Народного фронта освобождения Палестины. Их задержали при попытке нелегально проникнуть на территорию Израиля из Иордании.

Утверждается, что арестованные Самах Джибриль и Рами Катуни прошли военную подготовку в лагерях боевиков, расположенных в Сирии. Они намеревались осуществить серию терактов против военных объектов и гражданского населения Израиля. В планы террористов входил взрыв высотного комплекса «Азриэли» в Тель-Авиве, состоящего из двух небоскребов. В прошлом оба обвиняемых работали на строительстве этих зданий.

Одна из башен, высотой в 50 этажей, долгое время была самым высоким сооружением в Израиле, второй небоскреб насчитывает 46 этажей

Согласно информации спецслужб, в Сирии из Джибриля и Катуни сделали «супербоевиков», которые владели любым видом оружия: от легкого стрелкового до портативных ракетных установок класса «земля-воздух». Они были обучены рукопашному бою и подрывному делу.

На выборах в Польше победили коммунисты

В Польше Демократический левый альянс, в состав которого входят бывшие коммунисты, победил на всеобщих выборах. Опросы проголосовавших показывают, что альянс может сформировать однопартийное правительство впервые с момента падения коммунизма.

В то же время, блок «Солидарность», сыгравший важную роль в низложении коммунистического правительства в 1989 г., не получил ни одного места в парламенте. Разобщенный в результате ряда правительственных кризисов, скандалов о коррупции и отступничеством многих своих членов, блок «Солидарность» получил менее 5% голосов.

Явка всего 45% избирателей также помогла двум небольшим ультранационалистическим партиям впервые войти в состав парламента.

Новое правительство, перед которым стоят проблемы бюджетного кризиса и растущей безработицы, пообещало возобновить застопорившиеся переговоры о вступлении в Евросоюз.

Подозреваемый номер два

h:	June 19, 1951
h:	Egypt
t:	Unknown
t:	Unknown
ir:	Brown/Black
s:	Dark
x:	Male
s:	Abu Muhammad, Abu Fatima, Muhammad Ibrahim, Abu Abdallah, Abu al-Mu'iz, The Doctor, The Teacher
n:	Egypt
s:	Fugitive

Предполагаемый захват саудовского экстремиста Усамы бен Ладена будет лишь началом операции по уничтожению организации «Аль-Каида», сообщает британская газета «Гардиан». По мнению газеты, для коалиции антитеррористических сил, созданной после терактов в США и Нью-Йорке, «подозреваемым номер два» является выходец из Египта Айман аль-Завахири, который покинул свою родину из-за участия в терактах и выступлениях исламистов. По данным спецслужб, этот бывший врач-педиатр может распоряжаться финансами и операциями террористов Усамы бен Ладена. Он также несколько раз выступал с заявлениями от лица саудовского миллионера. Были сообщения, что сам бен Ладен обещал укрывшим его талибам больше не заниматься терроризмом, кроме того, возможно, он болен. Ранее возглавляемая Айманом аль-Завахири группа «Египетский исламский джихад» уже обвинялась в причастности к терактам против американских посольств в Африке в 1998 году. Теперь, пишет газета, появились данные, что один из террористов, участвовавших в таране башен Всемирного торгового центра, Мохаммед Атта мог быть членом «Египетского исламского джихада». Другой возможный угонщик - Халид аль-Мидхар, – по некоторым данным, встречался с членами этой группировки в Малайзии.

Павел СТРУГА

Помста ахвярам Курапатаў

Улады плануюць пакрыць асфальтам памяць пра сталінскі генацыд на Беларусі

На мінулым тыдні мінскія ўлады распачалі беспрэцэдэнтную па амаральнасці акцыю – пад выглядам пашырэння Мінскай кальцавой шашы пачалася вырубка леса і нівеліроўка тэрыторыі на месцы масавага пахавання ахвяраў бальшавіцкіх рэпрэсіяў ва ўрочышчы Курапаты на ўскраіне Мінска. Праца вядзецца ліхаманкавымі тэмпамі, не спынялася нават у суботу і нядзелю, мо дзеля таго, каб найхутчэй зруйнаваць, што трэба, і паставіць грамадскасць перад здзейсненым злачынствам. Ні пагоркі з былымі воспінамі магілаў, ні дрэвы назад ужо не вернеш.

Першымі выказалі пратэст супраць варварскай акцыі ўладаў па знішчэнні гэтай мемарыяльнай месціны сябры Маладога Фронту. Малыя людзі прымацавалі да дрэваў, прызначаных на знішчэнне, іконы і надпісы «Курапаты. Тут загінула 200.000 чалавек», а на слядах ад бульдозераў устанавілі крыжы. Тэхніка «Белгіпрадора» – арганізацыі, што праводзіць будаўнічыя работы, – пачала пляжыць зямлю і памятныя знакі на адлегласць 50м ад дарогі.

Актывісты Маладога Фронту плануюць устанавіць ва ўрочышчы як мага больш крыжоў, а таксама арганізаваць дзяжурства з тым, каб «не даць рэжыму здзекавацца з магілаў».

Малады Фронт заклікае «ўсіх, каму неабыякавы лёс магіл, памяць продкаў», прыходзіць у Курапаты штодзённа ў 17 гадзін.

У панядзелак было пастаўлена восем крыжоў упоперак фронту працы. Маладафронтаўцы сталі жывым ланцугом і не далі бульдозеру зруйнаваць іх. Будаўнікі выклікалі міліцыю, але тая паглядзела ды хутка з'ехала. На ноч быў пастаўлены намёт, каб будаўнікі не маглі рабіць сваю працу ўначы.

Зранку жыхары прылеглых мікрараёнаў падыходзілі да маладафронтаўцаў і выказвалі спачуванне і абурэнне, што кальцавая дарога вядзецца менавіта праз Курапаты. З пачаткам працоўнага дня з'явіліся будаўнікі з тэхнікай, але маладафронтаўцы зноў не далі працы ва ўрочышча. Увесь час там курсіравалі міліцыянты і высокія абласныя чыны, а таксама кіраўніцтва «Белгіпрадора». Адказы чыноўнікаў былі стандартныя: «У нас загад». Але маладафронтаўцы нагадвалі, што загад быў і тым, што стралялі людзей у гэтым месцы 60 гадоў таму.

Апошнія сем гадоў улады рэспублікі рабілі выгляд, што зважаюць Курапаты. Для ўшанавання памяці ахвяраў не было зроблена анічога. Марнуючы грошы на лядовыя палацы, вышэйшая ўлада не выдзеліла нават рубля, каб паставіць у Курапатах належны помнік і здзейсніць раней прынятыя ўрадавыя пастановы.

Варта нагадаць, што першыя масавыя расстрэлы пачаліся ў Курапатах 1 кастрычніка 1937 года, калі тут выстраламі з нагану ўнкусаўцы адымалі жыццё ў так званых «нацдэмаў». Курапаты сталі апошнім прытулкам для мноства беларускіх праваслаўных і каталіцкіх святароў. Тут былі расстраляныя лепшыя прадстаўнікі нашай навукі і мастацтва, тысячы сялян і рабочых, апазіцыйныя сталінскаму рэжыму афіцэры Чырвонай Арміі, чатыры тысячы палонных 1939 года.

Немагчыма ўявіць, што рашэнне аб наступе на Курапаты прымалася без згоды галоўнага «гаранта» канстытуцыйных правоў беларускіх грамадзянаў. Такім чынам, бульдозеры ў Курапатах адлюстроўваюць палітычныя погляды ўрада і той накірунак, у які вядуць краіну.

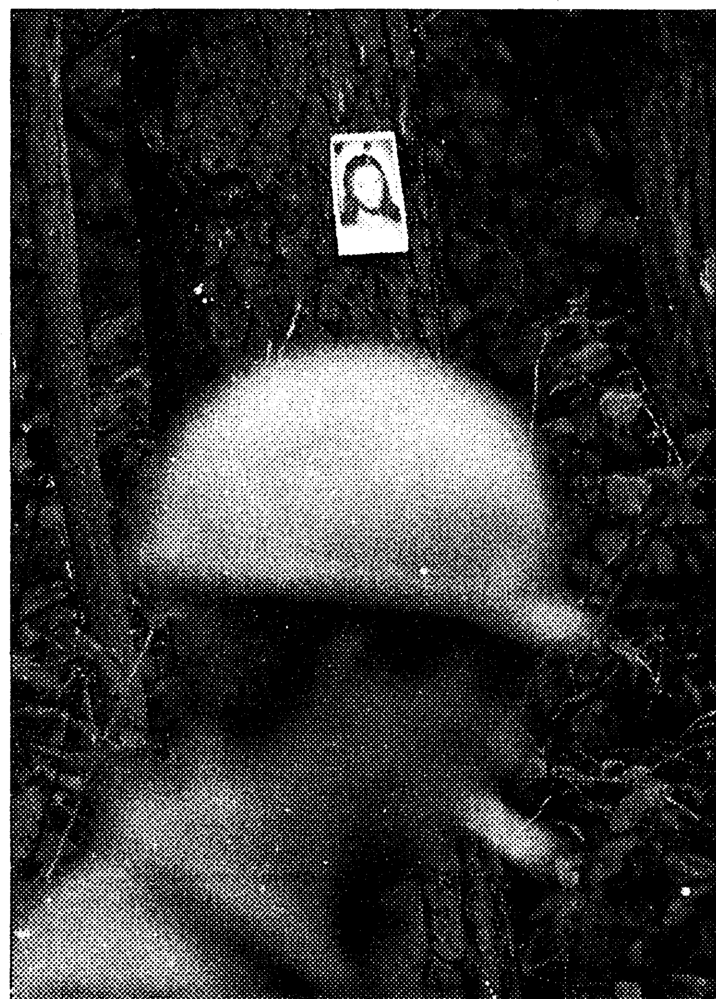
Калі зараз грамадства не здолее супрацьстаяць варварскім задумам, дык у хуткім часе будзем мець замест мемарыяльнай мясціны з помнікам аўтобусны прыпынак «Курапаты» з урнай для смецця.

Альберціна ВЕЖНАВЕЦ

Фота IREX/ProMedia

Человеческое измерение для Беларуси

С 17 по 27 сентября в Варшаве проходит 6-я конференция ОБСЕ по человеческому измерению и правам человека. Уже стало традицией, что страны-участницы конференции на ней представлены не только официальными делегациями, в которые входят представители государственных органов, но и делегациями из представителей негосударственных организаций.

В этом году уровень белорусской официальной делегации был невысоким – ее возглавлял посол Беларуси в Польше Николай Кречко, которому сопутствовали чиновники из посольства, МИДа и белорусского парламента. Гражданское общество нашей страны представляли шесть НГО, в том числе Хельсинкский комитет, гражданская инициатива «Независимое наблюдение», фонд им. Геннадия Карпенко. Как представители этих организаций, так и польский Хельсинкский фонд, который подготовил рапорт о нарушениях избирательного законодательства во время президентских выборов в Беларуси на примере Гродненской области, подчеркивали, что эти выборы не отвечали не только международным стандартам демократических выборов, но и белорусскому законодательству. На пленарной сессии конференции представители румынской делегации озвучили доклад действующего председателя ОБСЕ, министра иностранных дел Румынии Мирчи Джэаны, в котором также утверждается: «Международные обозреватели постановили, что избирательный процесс в Беларуси не отвечал стандартам ОБСЕ. Выборы должны были подтянуть Беларусь к европейской демократии, но этого не произошло». Надо полагать, что такое же утверждение найдет свое выражение и в заключительном документе, принятом Варшавской конференцией.

Татьяна Протько, выступавшая на конференции от имени Белорусского Хельсинкского комитета считает, однако, что тем, что президентские выборы в Беларуси не признаются европейским сообществом, интересам Беларуси и всему белорусскому народу будет нанесен очень большой вред. В интервью для радио «Рацыя» свою позицию она мотивировала заботой о независимости страны: «Мы сейчас имеем следующее: ни парламент не признан, ни президент не признан. Будут выборы в совместный парламент России и Беларуси. Тут Россия постарается, чтобы все прошло по их стандартам. И этот парламент будет признан международным сообществом как единственное представительство, законное представительство Беларуси на международном уровне. И что? Где наша независимость?»

Наибольший отклик во время конференции, который отразился также на страницах польской прессы, вызвал визит в Польшу жен Геннадия Карпенко. Анатолия Красовского, Андрея Климова, Дмитрия Завадского, а также Мирославы Гонгадзе, жены убитого на Украине журналиста. Белорусские женщины, которые приняли участие в конференции ОБСЕ, провели в Варшаве также несколько встреч и пресс-конференций, где рассказали о судьбе своих мужей и о преследованиях оппозиции со стороны белорусских властей. Хотя исход выборов в Беларуси развеял их надежды узнать в ближайшее время правду об участи, постигшей их близких, эти женщины намерены продолжать свою борьбу, стараясь заручиться поддержкой международных организаций и западных правительств. И в Варшаве им это удалось. В пресс-релизе, распространенном ОБСЕ, в котором выражена официальная позиция этой организации, говорится: «Бюро по демократическим институтам и правам человека ОБСЕ требует независимого расследования убийства украинского журналиста Георгия Гонгадзе и исчезновений нескольких человек, включая выдающихся представителей оппозиции в Беларуси». Директор БДИПЧ Герард Штудманн подчеркивает, что ОБСЕ будет продолжать мониторинг за проведением этих расследований и будет возвращаться к этому вопросу так долго, пока он не будет окончательно разрешен.

Председатель польского Хельсинкского фонда Марек Новицкий, в свою очередь, считает: «До сих пор общественное мнение на Западе не протестовало против режима Лукашенко, поскольку он использовал так называемые «мягкие репрессии», например, штрафы или аресты. А это не так влияет на воображение. Но похищения людей и политические убийства – это то, на что мировое общественное мнение должно отреагировать».

Людмила ГУЛЯКЕВИЧ

Присяга как монарху

Белорусский народ лишился армии: Вооруженные силы государства стали личной гвардией Лукашенко.

«Сегодня, 20 сентября 2001 года, президенту как главнокомандующему присягает на верность стране и народу наша армия» – объявили правительственные СМИ.

Как кадровый военный я был шокирован данным сообщением. Это ведь кощунство. Потому как воинскую клятву дают лишь единожды.

Дико было слышать из уст генерал-полковника Мальцева клятву верности лично главнокомандующему. Это лишь при монархическом строе присягают не только отечеству, но и царю. Так ведь граждане такой страны являются подданными как государства, так и лично монарха. Но Беларусь пока еще республика. Похоже, что министр обороны «перепутал» инаугурацию с коронацией.

А может это плата за столь высокое воинское звание, присвоенное «инаугураитом» министру? Хотя, по моему мнению, по деловым качествам Л.Мальцев такого звания достоин. Но генерал предпочел получить его не как воинский стратег, а как царедворец.

То, что очередное генеральское звание кадровому военному Леониду Мальцеву присвоено одним указом со званием генерала Леониду Глуховскому, на совести которого уголовное преследование политических оппонентов «инаугуратора»: Владимира Кудинова, Андрея Климова, Василия Старовойтова, Василя Леонова, Михаила Чигиря и десятков других известных граждан нашей страны, бюрократическая неизбежность. А вот клятва генерала Мальцева и по форме, и по содержанию один к одному аналогична клятве небезызвестного милицейского полковника Павличенко, также заявившего перед телекамерами о готовности выполнить любой приказ президента.

Но Дмитрия Павличенко нынешний «инаугуратор» спас от правосудия, вытащив из камеры следственного изолятора. И именно этому полковнику Лукашенко поручил защищать себя.

А за что клялся беззаветно служить президенту Леонид Мальцев? То, что министр произносил слова клятвы народу и президенту, не должно вводить в заблуждение: клятву народу все военнослужащие уже давали, о чем имеется соответствующая отметка в их личных делах. Вторично об этом делать запись не будут. А вот о клятве лично президенту записи нет. Теперь будет!

Валерий ЩУКИН,
капитан 2-го ранга

Састарэлая нацыя

У Беларусі амаль 2,5 мільёна пенсіянераў, з іх 1,1 мільёна – у сельскай мясцовасці

Блізка Дзень пажылых людзей. Для Беларусі гэтая дата значная, можа быць, як ні для якой іншай краіны. У 10-мільённай Беларусі чвэрць насельніцтва складаюць людзі сталага веку. Гэта болей, чымсьці колькасць дзяцей ва ўзросце да 16 гадоў.

Прычым гэты працэнт стала павялічваецца, хоць Беларусь ужо цяпер можна называць вельмі састарэлай нацыяй. Нягледзячы на вялікую розніцу паміж узроўнямі смяротнасці і нараджальнасці, збольшага гэта адбіваецца на асобах рэпрадукцыйнага і працаздольнага ўзросту. Па разліках Сусветнай арганізацыі аховы здароўя, старой лічыцца нацыя, дзе асобаў, каму за 60 гадоў, болей за 7%.

Дакладная статыстыка сведчыць, што колькасць пенсіянераў у Беларусі – 2 мільёны 490 тысяч чалавек.

З іх 183 тысячы – гэта тыя жанчыны, хто ва ўзросце 55-59 гадоў, 300 тысяч – хто мае 60-64 гады, ва ўзросце да 69 гадоў – 261 тысяча. Мужчын ва ўзросце ад 60 да 64 гадоў у нас 193 тысячы, да 69 гадоў – 151 тысяча. Але самая цікавая лічба – колькі ў Беларусі стагодзьдзяў, тых, каму за сто. Сярод жанчынаў такіх 865 чалавек. Сярод мужчынаў – усяго 96. Сярэдняя жыццёвая працягласць жыцця ў Беларусі складае 68,5 гадоў. Самы вялікі гэты паказнік у Японіі – 80,8 гадоў, малы – у Сьера-Леонэ, дзе жывуць каля 38,3 гадоў. Што да нашых суседзяў, то па сярэдняй працягласці жыцця мы апярэджваем толькі Расію з 66,1 года і на трохі Украіну – з 68,1 года. Але саступаем Літве – 71,8 гадоў, Латвіі – 70,1, Польшчы – 73,1. Яшчэ найдалей жывуць у Чэхіі – 74,7 і Нямеччыне – 77,6 гадоў.

Дарэчы, нядаўна ва ўзросце 118 гадоў памерла самая старая жыхарка Беларусі – Тэкля Баброўская з вёскі Малыя Лёзнавічы, што на Гродзеншчыне. Дарэчы, менавіта ў гэтым рэгіёне нашай краіны больш за ўсё доўгажыхароў. Дакладней, доўгажыхарак. Так даўно павялося, што жанчыны ў Беларусі нашмат перажываюць мужчынаў. Адсюль і пенсіянерак болей, чымсьці пенсіянераў, тым больш і мяжа пенсійнага ўзросту для асобаў мужчынскага полу на 5 гадоў вышэй.

У 2000 годзе на 164 працуючых прыпадала 100 пенсіянераў. Пры захаванні цяперашніх тэндэнцый у беларускім грамадстве да павелічэння ў ім працэнта апошніх, гэтыя лічбы неўзабаве могуць і зраўняцца. Працуючых пенсіянераў у Беларусі няшмат – прыкладна кожны сёмы (480 тысяч, з іх толькі 70 тысяч жыве ў сельскай мясцовасці).

Дэмаграфічная сітуацыя дужа абцяжарвае і без таго недасканалую беларускую пенсійную сістэму. Яна зладжаная на так званым прынцыпе салідарнасці, калі працуючыя ўтрымліваюць непрацуючых за кошт адлічэнняў з заробтных платаў у пенсійны фонд. Ён потым прыкладна роўна дзеліцца паміж амаль 2,5 мільёна пенсіянераў. А паколькі ў нас яшчэ і эканоміка, мякка кажучы, нестабільная і агулам заробкі ў краіне малыя, то такія самыя і пенсіі.

Апошнім часам з'явіліся чуткі, што ўжо бліжэйшым часам, каб зрабіць палёгку і паменшыць колькасць пенсіянераў, будзе прынятае рашэнне пра тое, што людзі будуць выходзіць на пенсію трохі пазней, чымсьці цяпер. У прыватнасці, на 2 гады. То бок, жанчыны – з 57 гадоў, а мужчыны – у 62 гады. Праўда, у міністэрстве сацыяльнай абароны даводзяць, што гаворкі пра тое зараз не ідзе. Хоць прызнаюць, што нейкім чынам рэфармаваць нашу сістэму пенсійнага забеспячэння варта і трэба. Новыя адмысловыя палажэнні, рэгулюючыя яе, з'явяцца праз пару гадоў. Пры гэтым у міністэрстве сацыяльнай абароны не выключаюць, што адным з захадаў рэфармавання пенсійнай сістэмы можа стаць і падвышэнне пенсійнага ўзроставага парога.

Але, як неадноечы заяўляла міністр сацыяльнай абароны Вольга Даргель, да рэфармавання беларускай пенсійнай сістэмы праз увядзенне прынцыпу накапляльнасці яшчэ далёка. І зноў прычына – нестабільная беларуская эканоміка. Хоць у той жа суседняй Расіі ўжо прыйшлі да накапляльнай пенсійнай сістэмы. Праўда, калі-небудзь у Беларусі ўсё роўна давядзецца выкарыстоўваць сістэму пенсійнага забеспячэння, прынятую ў многіх заможных краінах свету. Яна грунтуецца на сацыяльнай пенсіі, абавязковым накапляльным фондзе і добраахвотным. І гэта ўсё выдатна разумеюць. Згаданая мадэль закладзеная і ў «Канцэпцыі рэформы сістэмы пенсійнага забеспячэння ў Рэспубліцы Беларусь», зацверджанай урадам яшчэ ў 1997 годзе.

Па ідэі накапляльная пенсійная сістэма дасць старым людзям і большыя за цяперашнія памеры пенсіяў. На мізэрнасць пенсіяў беларускія пенсіянеры не наракаюць, як маглі б, збольшага таму, што затое плацяць іх строга без затрымак. А да ўсяго кожны месяц хай на трохі, але павялічваюць. Кошты пры гэтым растуць таксама, але псіхалагічны эфект на абывацеля, апрабаваны яшчэ з савецкіх часоў, дзейнічае напоўніцу.

У верасні мінімальная пенсія склала 35 тысяч рублёў, сярэдняя па ўзросце – 69 тысяч рублёў, максімальная – 107 тысяч. Мяркуйце, што гэта ў параўнанні з Мінімальным спажывецкім бюджэтам і з Бюджэтам пражыткования мінімуму (мяжа фізічнага выжывання), нават улічваючы маніпуляцыі ўладаў з гэтымі эканамічнымі разліковымі паказнікамі ў бок падрабнення. МСБ для мужчыны-пенсіянера вылічаны ў памеры 80 тысяч рублёў, а жанчыны-пенсіянера – 79 тысяч. БПМ у сярэднім на душу насельніцтва раўняецца зараз 52 тысячы рублёў, а адмыслова для пенсіянераў – 43 тысячы рублёў. На сёння каля 200 тысяч беларускіх грамадзянаў маюць даход у выглядзе пенсіяў у памерах ніжэй за бюджэт пражыткового мінімуму.

Таму гэтак шмат мы бачым старых, што вымушаныя гандляваць семкамі і цыгарэтамі ці наогул збіраць і здаваць пустыя пляшкі. А то і сядзець з працягнутай рукой. Гэта самыя крайнія прыклады гаротнага лёсу старых. А колькі ўсяго іх, у рознай ступені пакутуючых праз хваробы і недабрабыт. Многіх не ратуюць нават шматлікія льготы.

Людзі сталага веку – гэта адвечна самы неабаронены сацыяльны кантынгент. Жабрацтва, самотнасць, дамы для састарэлых. Асабліва цяжка існаваць, а тым больш годна жыць, ім у эканамічна заняпадных краінах. Прыкладам, як наша. І яны нічога не могуць з такім становішчам зрабіць, як не могуць нічога зрабіць праз іх і малодшыя пакаленні. Бо якраз беларусы сталага веку ёсць адной з прычынаў застою і цемрашальства ў краіне. Асабліва гэта выяўляецца падчас усялякіх выбараў і рэферэндумаў. Але гэта ўсё адно не нагода не саступаць бабулям і дзядулям месца ў аўтобусе. Бо чалавечкасць у любым выпадку вышэй за палітыку. Таму што гэта нашыя бацькі, мацяркі, нашыя дзяды і бабулі.

Кірэй МАНУЙЛА

Зона чарнобыльскага адсялення

Стыпендыі вучнёўскай моладзі

Пастановай Савета міністраў Беларусі з 1 верасня ўстаноўленыя спецыяльныя стыпендыі асобным катэгорыям вучнёўскай моладзі.

Згодна з дакументам, стыпендыі прызначаныя студэнтам ВНУ, вучням сярэдніх спецыяльных навучальных установаў і ПТВ, у памеры 24, 20 і 13 тысяч беларускіх рублёў адпаведна. Правы на спецыяльныя стыпендыі будуць мець, у прыватнасці:

– ваеннаслужачыя, асобы начальніцкага і радавога складу органаў унутраных справаў і дзяржаўнай бяспекі, якія сталі інвалідамі з-за ранення, кантузіі, калецтва або захворвання, атрыманых пры абароне Айчыны або выкананні службовых абавязкаў у раёнах баявых дзеянняў;

– рабочыя і служачыя, якія сталі інвалідамі з-за ранення, кантузіі, калецтва ці захворвання, атрыманых у раёнах баявых дзеянняў, на прыфрантавых участках чыгуначных і аўтамабільных дарог, пры будаўніцтве ваенна-марскіх базаў, аэрадромаў і абарончых рубяжоў, і прыраўнаваныя па пенсійным забеспячэнні да ваеннаслужачых воінскіх часцей дзеючай арміі згодна са спецыяльнай пастановай і распараджэннем Урада СССР;

– работнікі, што абслугоўвалі дзеючыя воінскія кантынгенты ў Афганістане ці іншых дзяржавах і сталі інвалідамі з-за ранення, кантузіі, калецтва ці захворвання, атрыманых у перыяд вядзення баявых дзеянняў.

Апрача таго, спецыяльныя стыпендыі ў памеры 24, 20 і 13 тысяч беларускіх рублёў устаноўленыя іншым катэгорыям студэнтаў і навучэнцаў.

Вольга АСІПЕНКА, БелаПАН

Нацбанк планирует округлять цены

Уже в этом году следует ожидать округления всех цен до нуля и выведения из оборота мелких купюр номиналом 1 и 5 рублей, сообщил источник в Национальном банке Беларуси.

По словам источника, сразу после инаугурации Александра Лукашенко из его администрации в Нацбанк поступило указание подготовить постановление об округлении уже с 1 октября всех цен – чтобы они заканчивались на 0. Однако специалисты Нацбанка считают, что округлить цены в такой короткий срок невозможно.

Скорее всего, «обнуление» цен произойдет лишь с 1 января 2002 года. С этой же даты планируется запретить хождение банкнот достоинством 1 и 5 рублей (с изображением Академии наук и Троицкого предместья), хотя принимать их на обмен будут еще в течение некоторого времени следующего года.

Агентство «Ю.С.Ньюс» (www.yusnews.com)

ЭКСПРЭС

Прогнозы, долги, расчеты

К концу года цены «скокнут»

По данным министерства статистики и анализа Беларуси, за первую неделю сентября рост потребительских цен в стране составил 0,4 процента (для сравнения, за первую неделю июля – на 1 процент). С начала года потребительские цены в Беларуси увеличились на 25,9 процента По прогнозам экономистов, до конца года вырастут цены на такие социально значимые товары, как молоко и молочные продукты, свинину, вареные колбасы, некоторые сорта хлебных изделий, сахар. И как заявил на днях министр экономики Владимир Шимов, будут увеличены и тарифы на пригородные пассажирские перевозки.

Беларусов оденут в хлопок

Недавно между Кыргызстаном и Беларусью было подписано межправительственное соглашение о взаимопоставках товаров на эквивалентной основе до 2005 года. В его рамках правительство Беларуси уже выделило первую партию из 96 тракторов МТЗ-82 концерну «Белресурсы» для поставки в Кыргызстан. В течение сентября-ноября в Беларусь будет отправлено 1.053 тонн хлопка. В дальнейшем предполагается, что объемы взаимопоставок товаров будут расти. Также обсуждались возможности создания совместного завода по выпуску троллейбусов.

Страхование будет резко дорожать

Западные страховые компании объявили о намерении резко повысить тарифы. Это стало прямым следствием гигантских убытков, которые они несут из-за терактов в США. О своем намерении повысить тарифы на услуги перестрахования крупных рисков на 15 процентов уже заявили крупнейшие перестраховщики.

По мнению западных аналитиков, все это приведет к повышению тарифов в более мелких компаниях на 20-30 процентов. Повышение тарифов затронет и российские компании, которые обычно перестраховывают крупные риски за рубежом: на Запад уходит 90 процентов страховых премий по крупным рискам и 70 процентов всех страховых резервов. Согласно последним данным, общий ущерб страховых компаний может составить до 35 млрд. долларов.

Андрей КАРПОВИЧ

Уздзеянне малых дозаў радыяцыі

У Аксакаўшчыне пад Мінскам на базе Навукова-даследчага клінічнага інстытута радыяцыйнай медыцыны і эндакрыналогіі пачаў працу міжнародны семінар «Медыка-біялагічныя наступствы чарнобыльскай катастрофы». Гэта чарговы з серыі навуковых семінараў, праводзімых беларускім камітэтам «Дзеці Чарнобыля» пры падтрымцы Агенцтва па міжнародным развіцці ЗША і прысвечаных праблемам уздзеяння на здароўе чалавека малых дозаў радыяцыі.

Як паведаміла старшыня Беларускага камітэта «Дзеці Чарнобыля» Тамара Белаокая, даследаванні ўздзеяння малых дозаў радыяцыі на арганізм чалавека ва ўсім свеце з'яўляюцца асноўнай тэмай постчарнобыльскіх даследаванняў. Вядучыя такія навуковыя распрацоўкі і ў Беларусі ў рамках асобных медыцынскіх спецыяльнасцяў. Аднак дзяржаўная пазіцыя ў галіне рэабілітацыі пацярпелых ад Чарнобыля рэгіёнаў у Беларусі пакуль не вызначаная ў частцы прызнання працягваемага эфекту ўздзеяння радыяцыйнага фактару. Арганізатары семінара спадзяюцца, што абмен інфармацыяй і практычным вопытам паміж даследчыкамі розных спецыяльнасцяў дапаможа спрагназаваць далейшыя змяненні ў стане здароўя насельніцтва Беларусі, даць рэкамендацыі па постчарнобыльскай рэабілітацыі.

Семінар у Аксакаўшчыне працягнецца два дні, а 27 верасня ў Мінску на базе Беларускага дзяржаўнага педагагічнага ўніверсітэта адкрыецца IX Міжнародная канферэнцыя «Экалогія чалавека ў постчарнобыльскі перыяд», таксама арганізаваная камітэтам «Дзеці Чарнобыля». «Цяпер рэабілітацыя «ахвяраў Чарнобыля» зводзіцца, у асноўным, да летняга аздараўлення дзяцей і лячэння захварэўшых, – патлумачыла Тамара Белаокая. – Мы ж хацелі б падкрэсліць, што адраджэнне забруджаных рэгіёнаў немагчыма без шырокіх рэформаў у сацыяльным жыцці, асабліва ў сельскай мясцовасці, без змянення ў сістэме сельскагаспадарчай вытворчасці, валеалагічнай асветы ў школе».

Святлана НЯСТРАХАВА, БелаПАН

Саўковы смак халявы

«Халява» – святое для «саўка» слова. Яна не толькі кліча піць халяўны воцат, але і піць яго да поўнай знямогі, ды яшчэ назапашваць на потым.

Нешта такое і адбылося ў верасні на беларускім транспарце. Лукашэнка, імкнучыся калі не купіць, дык прыбраць са сталіцы «небяспечных» студэнтаў, даў ім бясплатны міжгародні і прыгарадны праезд. Фармальнае абгрунтаванне – бульбачку бацькам какапаць. Але занадта б кідалася ў вочы, калі б гэтая льгота дзейнічала толькі ў дні выбараў, і з шырокага пляча кандыдата ў прэзідэнты палацеў дазвол на бясплатны праезд аж на месяц.

Падпісваючы свой загад, Лукашэнка ні хвіліны не думаў аб тым, як гэта адгукнецца на стане транспарту. Колькі стратаў прынясіць гэтакая міласць, прадпрыемствы пачынаюць пакрысе падлічваць. Праўда, ніхто не верыць, што страты будуць некім пакрытыя: мэта дасягнутая, выбары прайшлі, а пераможцаў, як вядома, не судзяць.

Акрамя таго, што рознымі льготамі на праезд карысталася 48 катэгорыяў грамадзянаў, ды ў гэтым годзе дадалося яшчэ 8, дык у верасні з 30 дзён цягнікі і аўтобусы 17 дзён вазілі вецер. Па-першае, «бясплатных» студэнтаў, па-другое, непрадаДзеных білетаў. Нішто не прадумаў, што падкі да халявы студэнт будзе набіраць па дзесятку тых бясплатных білетаў. Дарваліся! Не дапамагло і тое, што пры атрыманні білета запісвацца нумар студэнцкага білета, прозвішча, установа... Студэнты, выказваючы цуды салідарнасці, умудраліся браць білеты без чаргі («у законе так напісана!», і займаць чэргі ва ўсе касы, набіраць білетаў на ўсе верагодныя напрамкі.

Навошта студэнту столькі білетаў? Як распавялі ў адным з аўтапаркаў Мінска, для таго, каб не думаць у апошні момант, да каго паехаць у госці на выхадныя. «Яшчэ не вырашылі». У канцы тыдня ўсім інтэрнацкім пакоем трымаюць раду наконт уік-энда. І часам здараецца, што вырашаць нікуды не ехаць. Ніхто, канечне, не бяжыць здаваць квіткі, а цягнік ці аўтобус пойдзе паўпусты, хоць жадаючых было нямала.

Можна, напрыклад, узяць квіткі на ўсе магчымыя рэйсы, а потым паехаць тым, на які паспееш. У касах жа як вымецена. І калі ў аўтобусе можна прасачыць незапоўненасць і дабілеціць пасажыраў, то на цягніку гэта немагчыма. З размовы з праваднікамі цягніка «Гомель-Мінск» я даведалася, што ўсё чутае не толькі адпавядае рэальнасці, але і нашмат горш. Хаця б таму, што пасля халявы магчыма прыйдзецца падымаць тарыфы на праезд. Ды і студэнты заўважаныя за своеасаблівай спекуляцыяй: «плаці, і я здам свой лішні білет у касу, з'явіцца вольнае месца».

Вынік саўковай меры «ўсё адабраць і падзяліць» самы прадказальны: у маладых людзях пачалі даваць узыходы горшыя з якасцяў. Але калі адарвацца ад маральных праблемаў і раздражнення тых, каму неабходна было ехаць, ды не было квітка, адкрываецца яшчэ і эканамічны бок праблемы. Штодзень аўтапарк губляе ў сярэднім мільярд рублёў, а аб'яднанне ў цэлым недзе ля шасці, везучы «бясплатных». Ускосныя страты з-за непрададзеных месцаў яшчэ не падлічаныя. Але калі ўлічыць, што вагоны і аўтобусы часта едуць паўпустыя, лічба будзе немалая.

Бясплатнага, на жаль, не існуе ў прыродзе, і пакуль за студэнтаў плацяць аўтапаркі і чыгунка. Паліва, падаткі, камунальныя платы з іх ніхто не знімаў. Зараз галіна пад'ядае свае небагатыя рэсурсы, а ўжо ў наступным месяцы гэта можа адбіцца і на выдачы заробкаў. Прынамсі, у аўтобуснікаў, у якіх і дагэтуль не рэдкасць выдачы заробку па частках. Народная адукацыя сама гатова прасіць дапамогі, не тое што плаціць за сваіх выхаванцаў. Мог бы пакрыць выдаткі Прэзідэнцкі фонд, але пра гэта і намёка не было. Заплаціць, зразумела, транспарт і мы самі. Гэтак як і ў выпадках з іншымі льготнікамі. Без усялякай надзеі пасажыраперавозчыкі пішуць лісты, падлічваюць страты, складаюць каштарысы, думаюць, як цяпер выкручвацца... Бо той, хто падпісаў гэты клапатлівы загад, вялікі майстар вырашаць свае праблемы за чужы кошт.

Арыя ГАТАЛЬСКАЯ

Зручны чыноўніку статус правінцыі

Грамадская крытыка для чынавенства – як мёртваму прыпарка

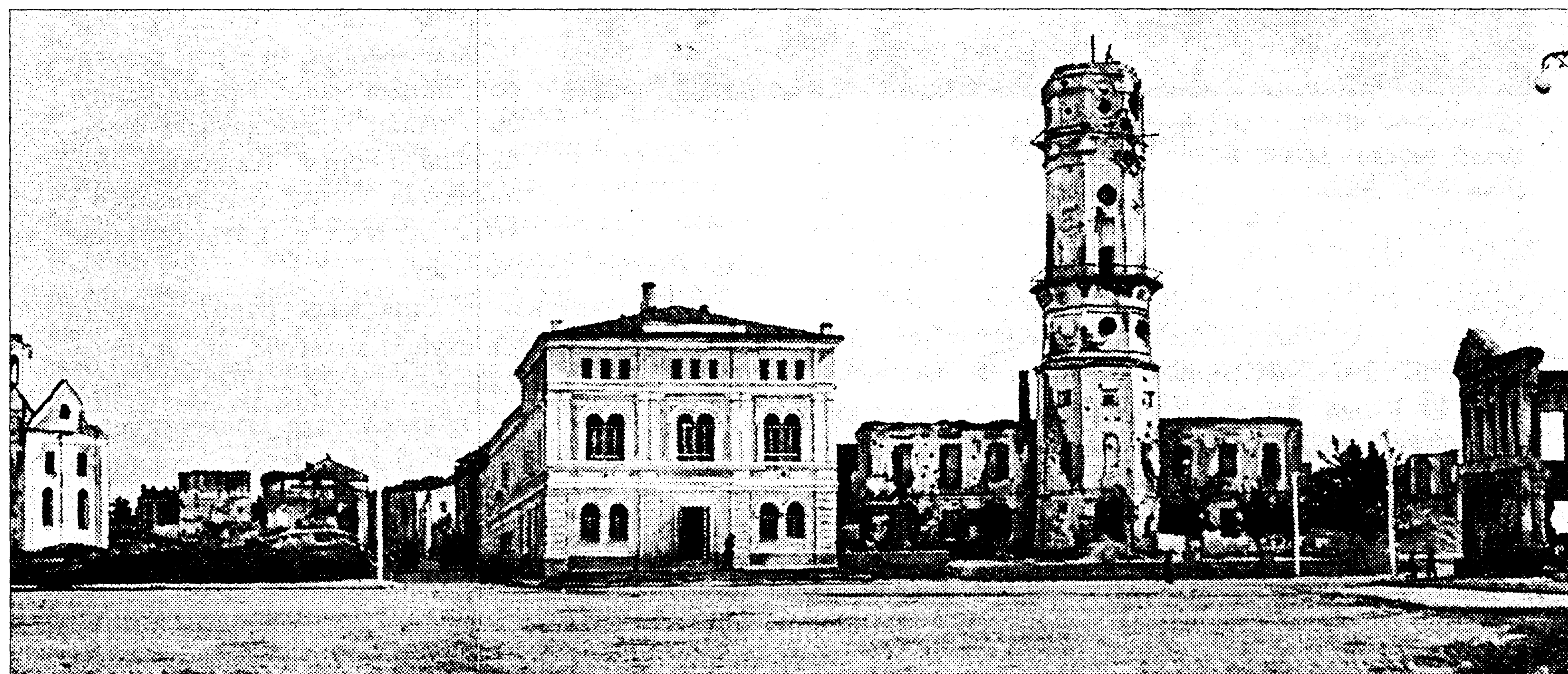
Пра жахлівы стан справаў з аховай нацыянальнай спадчыны не раз ішла гаворка на старонках перыядычнага друку. На адрас дзяржаўных органаў, ад якіх непасрэдна залежыць лёс помнікаў гісторыі і культуры, выказана мноства крытычных заўвагаў. Але ўся тая крытыка, а з ёю і спробы ўнясення прапановаў па выпраўленні становішча, для адказных чыноўнікаў, як шамаценне травы. Высокаму кіраўніцтву краіны нават няўцям, што гэтакая пазіцыя ў вырашэнні важных пытанняў яшчэ больш дыскрэдытуе дзяржаўную ўладу, а таксама выяўляе характэрныя рысы беларускага менталітэту.

Чарговым сведчаннем поўнай няздольнасці ўладаў справіцца з аховай спадчыны стаў падрыхтаваны да падпісання кіраўніком урада праект пастановы Савета міністраў Рэспублікі Беларусь «Аб статусе гісторыка-культурных каштоўнасцяў помнікаў гісторыі і культуры, прынятых пад ахову дзяржавы да 1 студзеня 1993 г.». Мала сказаць, што гэты адметны сваім зместам дакумент рыхтаваўся не толькі без удзелу грамадскасці, але пра яго нічога невядома і спецыялістам, якія маюць шматгадовы вопыт у рэстаўрацыі помнікаў гісторыі і культуры. У падрыхтаванай інкогніта дзяржаўнай паперы адным махам і без аніякіх абгрунтаванняў скасоўваецца шматгадовая праца многіх прафесійных калектываў і сотняў актывістаў беларускага добраахвотнага таварыства аховы помнікаў гісторыі і культуры. Не прыходзіцца сумнявацца ў наўмысным характары гэтага дакумента.

Паводле праекта пастановы, страчвае сілу пункт 17 пастановы Савета міністраў БССР ад 1 кастрычніка 1984 года № 350, якім надаваўся статус афіцыйнага дакумента па пытаннях аховы помнікаў гісторыі і культуры падрыхтаванаму ў 80-я гады калектывам Інстытута мастацтвазнаўства, этнаграфіі і фальклору Нацыянальнай Акадэміі навук і выпушчанаму ў свет выдавецтвам «Беларуская савецкая энцыклапедыя» шматтомнаму «Збору помнікаў гісторыі і культуры Беларускай ССР».

Таксама ж безапеляцыйна вырашана адмяніць спісы помнікаў мясцовага значэння, якія былі зацверджаныя дваццацю шасцю рашэннямі абласных і Мінскага гарадскога выканаўчых камітэтаў. Рука невядомага чыноўнага творцы дзёрзка замахнулася на добры **дзесятак тысяч помнікаў гісторыі і культуры, якія амаль чвэрць стагоддзя знаходзіліся пад аховай дзяржавы і нанясенне страты якім каралася ці, прынамсі, павінна было карацца паводле адпаведнага заканадаўства**.

Не менш гвалтоўна вырашана абысціся і з пастановай Савета міністраў БССР ад 18 лютага 1988 года № 32, якой зацверджаныя спісы помнікаў гісторыі, археалогіі, мастацтва, архітэктуры і горадабудаўніцтва рэспубліканскага значэння. **Праектам новай пастановы мяркуецца аднесці іх да разраду гісторыка-культурных каштоўнасцяў катэгорыі «3».** Паводле закона «Аб ахове гісторыка-культурнай спадчыны» гэтыя аб'екты «характарызуюць адметныя рысы гісторыка-культурнай спадчыны асобных рэгіёнаў рэспублікі», што адпавядае помнікам мясцовага значэння згодна з прынятай яшчэ ў савецкія часы класіфікацыяй. Такім чынам, **вартасць 3.496 аб'ектаў пакуль яшчэ рэспубліканскага значэння будзе без абмеркавання, без аргументаў, па нечыйму «хотению» і ўрадаваму «велению», быццам бы у той казцы пра Ямелю-дурака, істотна прыніжанай**. У адным шэрагу, напрыклад, з нейкай шэраговай будыніной, зрастыражыраванай па тыпавым праекце невядомага архітэктара, апынуцца і унікальныя, непаўторныя помнікі рэнесансу, барока, красіцызму, неаготыкі, гістарычныя цэнтры Гродна, Магілёва, Пінска, Кобрына, Віцебска, Брэста. У 80-я гады было зафіксавана ўсяго 415 падобных аб'ектаў архітэктуры і горадабудаўніцтва рэспубліканскага значэння.

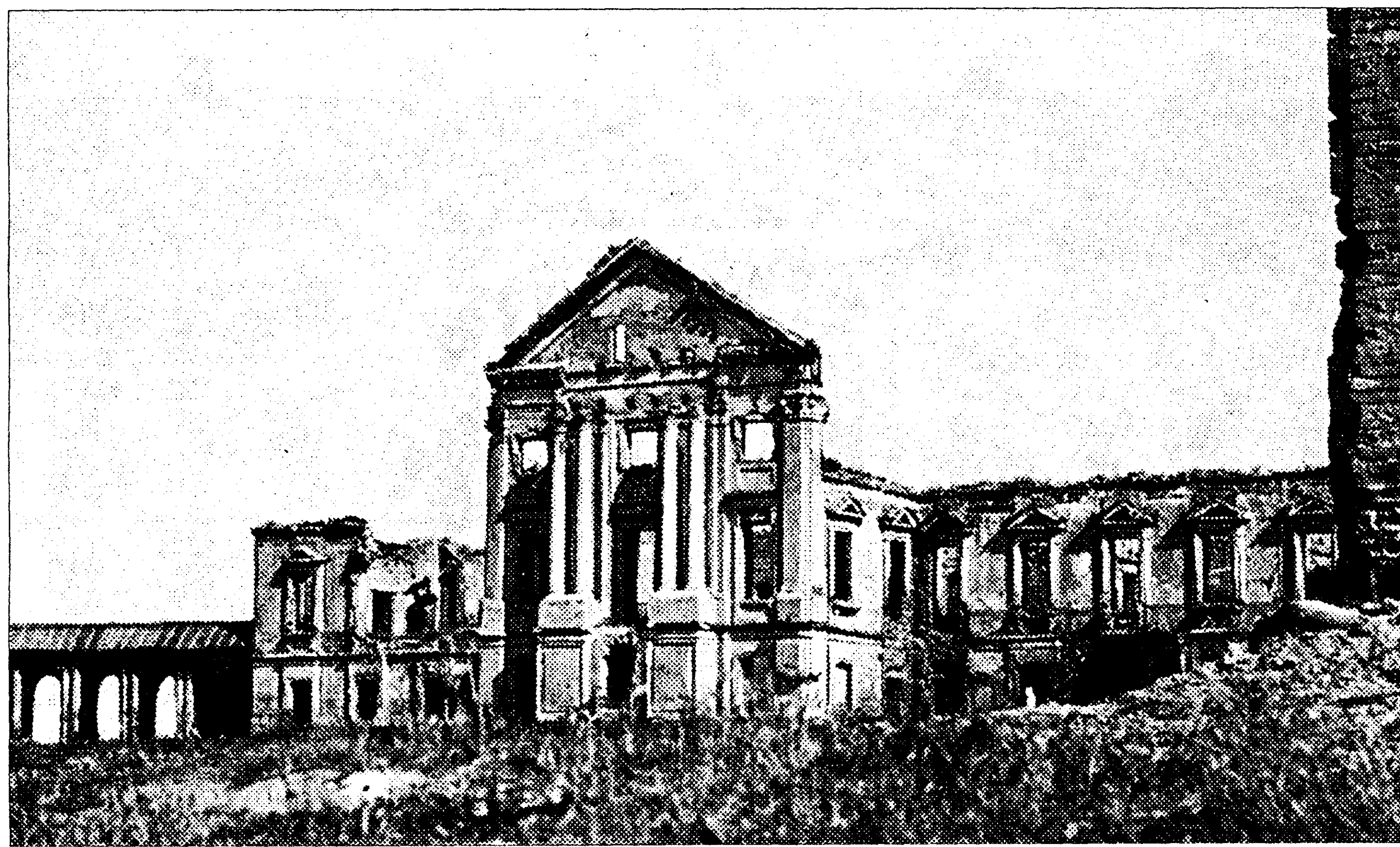

Праект прапанаванай для падпісання пастановы Савета міністраў Рэспублікі Беларусь «Аб статусе гісторыка-культурных каштоўнасцяў помнікаў гісторыі і культуры, прынятых пад ахову дзяржавы да 1 студзеня 1993 г.» **падмяняе сабой дзеючы закон** «Аб ахове гісторыка-культурнай спадчыны», якім вызначаныя дзеянні па ўліку аб'ектаў гісторыка-культурнай спадчыны і складанні Дзяржаўнага спіса гісторыка-культурных каштоўнасцяў Рэспублікі Беларусь. Варта нагадаць, што гэты спіс неабходна было скласці да 1 студзеня 1993 года. **Аднак на сённяшні дзень у яго занесена толькі каля паўтысячы гісторыка-культурных каштоўнасцяў з амаль 16 тысяч помнікаў гісторыі і культуры, прынятых пад ахову дзяржавы** паводле пастановы Савета міністраў 1988 года і дваццаці шасці рашэнняў абласных і Мінскага гарадскога выканаўчых камітэтаў і зафіксаваных у васьмі тамах «Збору помнікаў гісторыі і культуры Беларускай ССР».

Такім чынам, можна зрабіць выснову, што **нехта імкнецца пазбегнуць адказнасці за невыкананне прадпісаных законам дзеянняў** і апраўдаць тым самым многія парушэнні заканадаўства, якія неаднаразова назіраліся цягам апошніх дзесяці гадоў.

Нічога неверагоднага ў гэтых абставінах няма. **За апошнія гады грамадскасць неаднаразова была сведкам парушэнняў прававых нормаў менавіта з боку ўладных структураў.** Неверагодным з'яўляецца якраз тое, што ў высокіх урадавых кабінетах не знайшлося хаця б колькі дасведчанага чыноўніка, здольнага прадухіліць не тое, каб парушэнне закона, але вырашыць пытанне ўліку аб'ектаў спадчыны паводле заканадаўства. Гэтым дзеючая ў Беларусі ўлада ў чарговы раз засведчыла сваю поўную некампетэнтнасць у вырашэнні элементарных для сучаснага грамадства пытанняў і нечым упадобілася афганскаму рэжыму талібаў, які замахнуўся на спадчыну ўсяго чалавецтва, знішчыўшы тысячагадовыя статуі Буды.

Сітуацыя з аховай помнікаў на справе нават больш горшая, чым можа падацца. Бо кожная страта не паддаецца аднаўленню. Дзеля прыкладу можна назваць сотні помнікаў гісторыі і архітэктуры, страчаныя за апошнія два стагоддзі праз адпаведныя намаганні царскай, а потым савецкай улады, якія кіраваліся ідэалагічнымі задачамі. Сённяшняе вынішчэнне нацыянальнай спадчыны працягвае тую ж традыцыю, азмрочаную зацікаўленасцю дробных дзялкоў у выкарыстанні помнікаў у асабістых мэтах. Праект пастановы здымае адказнасць з дзяржавы і спрошчвае набыццё старадаўніх будынкаў розным фірмам.

Па сутнасці, небагатую на захаваныя помнікі Беларусь жадаюць абрабаваць да ніткі.

Няма сэнсу паўтараць адрасы знішчаных ці скалечаных помнікаў гісторыі і культуры па розных гарадах і мястэчках. Працэс ціхага руйнавання набыў агульнарэспубліканскі характар. Сярэдняе чынавенства карыстаецца недасведчанасцю і малакультурнасцю вышэйшых чыноўнікаў дзяржавы і вырабляе з помнікамі, што захоча. Паніжэнне іхнага статусу дазволіць паскорыць гэты працэс і выйсці сухімі з любой непрыемнасці.

Замест таго, каб упрыгожваць краіну, яе на вачах пазбаўляюць аздобы.

Творцы такіх пастановаў упэўненыя, што наверсе ўлады сядзяць такія дурні, якія падпішуць любы праект, бо нічога не цямяць. А не цямяць, бо нікога не слухаюць, а крытыку ўспрымаюць як абразу свайму розуму. Вось у гэтых адносінах справе аховы помнікаў гісторыі і культуры цяжка надаць пазітыўны характар.

Тое, што паказана на ілюстрацыях, было на нашай зямлі, але знішчана назаўжды. І кожны год страты ўзрастаюць, а нашы гарады і мястэчкі бяднеюць на адметнасці. Шэры чыноўнік жадае шэрасці для ўсіх.

Іван ТАЛЫГА

MEMORIA

Музей Францішка Багушэвіча ў Літве

Вільнюская арганізацыя грамадскага аб'яднання «Таварыства беларускай мовы імя Францішка Скарыны» (ТБМ) звяртаецца да грамадскасці за дапамогай у арганізацыі Літаратурнага музея Францішка Багушэвіча ў Літве.

Як паведаміў БелаПАН старшыня арганізацыі Юрый Гіль, музей будзе размяшчацца на радзіме паэта, празаіка, публіцыста і народнага юрыста — у памяшканні Савічунскай бібліятэкі ў Вільнюскім раёне. Па задуме арганізатараў музея, штогод у дзень нараджэння Багушэвіча тут будзе праводзіцца свята паэзіі. Юрый Гіль звяртаецца да літаратараў, краязнаўцаў і вучоных з просьбай прысылаць у штаб-кватэру арганізацыі (*Vilnius m, q-ve Architekty 23-79, Gil Juri*) рэчавыя, пісьмовыя і выяўленчыя матэрыялы, звязаныя з дзейнасцю паэта і нацыянальнай гісторыяй.

Пачынальнік новай беларускай літаратуры Францішак Багушэвіч вучыўся ў Віленскай гімназіі і на фізіка-матэматычным факультэце Пецярбургскага універсітэта, адкуль быў выключаны за адмову прыняць новыя універсітэцкія правілы. Удзельнічаў у нацыянальна-вызваленчым паўстанні 1863 года супраць рускага царызму і быў паранены ў адным з баёў. Пасля вучобы ў Нежынскім юрыдычным ліцэі працаваў следчым у гарадах Расіі і Украіны, а з 1884 года — адвакатам судовай палаты ў Вільні. З 1898 года жыў у Кушлянах (цяпер Смаргонскі раён Гродзенскай вобласці), а пахаваны ў Жупранах (Ашмянскі раён, Гродзенская вобласць). Вядомы дзеяч беларускага адраджэння, паэт шмат зрабіў для развіцця нацыянальнай літаратурнай мовы, абагачэння і ўдасканальвання беларускай паэтыкі. Імя Багушэвіча прысвоенае Ашмянскаму краязнаўчаму музею, у Жупранах пабудаваны помнік паэту, мінская бібліятэка № 14 носіць яго імя.

Марат ГАРАВЫ

СПОРТ

Футбольны гандаль

21-гадовы нападаючы барысаўскага футбольнага клуба БАТЭ і маладзёжнай зборнай Беларусі Віталь Кутузаў падпісаў кантракт са знакамітым італьянскім клубам «Мілан». Пра гэта паведаміў БелаПАН па тэлефоне з Італіі прэзідэнт БАТЭ Анатоль Капскі. Юрыдычнае афармленне дакументаў адбылося ўвечары 24 верасня пасля паглыбленага медыцынскага абследавання футбаліста. Сума і тэрмін кантракта пакуль не паведамляюцца.

Прынцыповая дамоўленасць аб пераходзе Кутузава ў «Мілан» была дасягнутая 20 верасня пасля матча паміж гэтымі камандамі ў Мінску.

І яшчэ адзін футбаліст барысаўскага БАТЭ бліжэйшым часам можа апынуцца ў італьянскім клубе — гэта 25-гадовы абаронца Віталь Рагожкін. Як паведаміў Анатоль Капскі, размова ідзе аб клубе з серыі «В» (аналаг другога дывізіёна), аднак яго назва пакуль не паведамляецца. Не выключана, што футбаліст будзе здадзены ў арэнду да канца сезона. Верагоднасць такога пагаднення (незалежна ад яго зместу) прэзідэнт БАТЭ ацэньвае ў 99 працэнтаў. Рагожкін павінен вылецець у Італію для канчатковых перамоваў: купля, продаж, здача і ўзяцце ў арэнду ігракоў клубамі гэтай краіны дазволеныя да 30 верасня.

І Кутузаў, і Рагожкін не выйдуць на поле ў складзе БАТЭ 27 верасня ў матчы ў адказ супраць «Мілана» і рамках 1/64 фіналу розыгрышу Кубка УЕФА (у першай сустрэчы, як вядома, мацнейшымі былі італьянцы — 2:0).

Дзмітрый УЛАСАЎ

КУЛЬТУРА

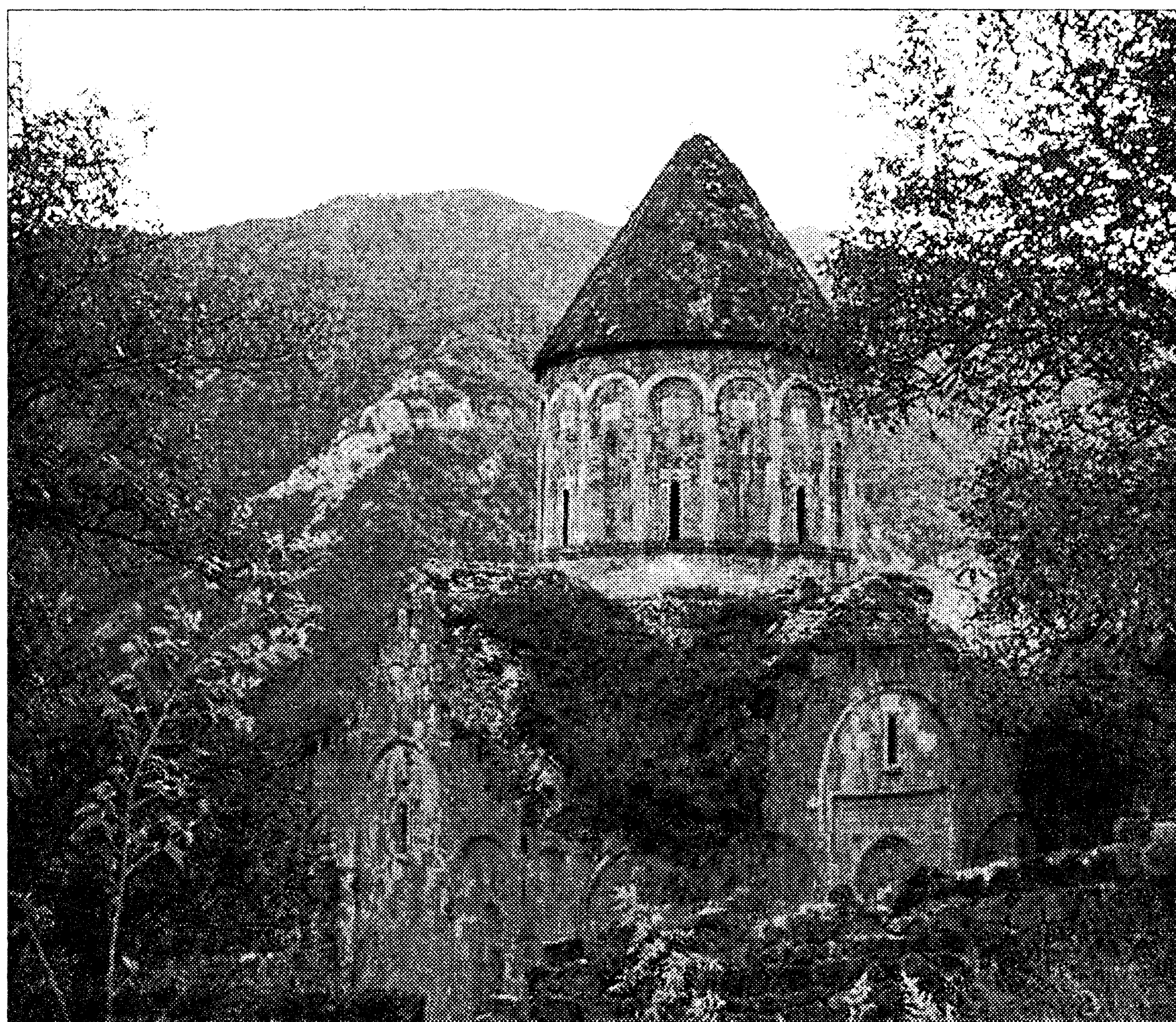
Международный фестиваль апельсинов

В середине ноября в провинции Цзянси на востоке Китая пройдет Первый Международный фестиваль апельсинов. Устроители этого необычного праздника ожидают, что в нем примут участие представители фирм из основных стран-производителей этих экзотических фруктов. Экспозиция разместится в городе Наньфэн, где апельсины выращиваются уже на протяжении 1.300 лет, сообщили на пресс-конференции во вторник организаторы фестиваля. Лучшие плоды из Наньфэна поставлялись к императорскому столу еще со времен династии Тан, которая начала царствовать в 618 году. В настоящее время апельсины из Наньфэна экспортируются в семь стран мира и пользуются там большим спросом. Цель цитрусового фестиваля для китайских производителей апельсинов — установление деловых контактов со своими коллегами из зарубежных стран. Организаторы заявляют, что программа фестиваля, кроме выставки фруктов, насыщена спектаклями и художественными представлениями, посвященными апельсинам.

Цин КОПИН

1700 лет Армянской церкви

Согласно Священному Преданию Армянской Церкви, первые семена христианства на земле Армении были посеяны апостолами Фаддеем и Варфоломеем.

Важнейшее в истории армянского народа событие — рождение Армянской Церкви — произошло в 301 году. Первостепенную роль в принятии христианства сыграли Григорий Просветитель Армении, ставший первым Католикосом Армянской Церкви (302-326), и царь Армении Трдат III (287-330).

В 287 году Трдат прибыл в Армению в сопровождении римских легионов, чтобы вернуть отцовский престол. В поместье Ериза он совершал обряд жертвоприношения в капище языческой богини Анапит. Однако один из сподвижников царя, Григорий, будучи христианином, отказался принести жертву идолу. Григория заключают в Арташатскую темницу, предназначенную для «смертников». В том же году Трдат издает два указа: в первом из них повелевается арестовывать всех находящихся в пределах Армении христиан «с конфискацией их имущества», а во втором — казнить всех укрывающих христиан.

Интересно, что гонения на христиан привели Трдата к тяжелому нервному заболеванию. Тогда сестра царя Хосровадухт стала видеть один и тот же сон, в котором ей сообщалось, что Трдата может исцелить только заключенный в темницу Григорий.

Григорий, чудом оставшийся в живых, был освобожден из заключения и торжественно принят в Вагаршапате. Он сразу предал земле мощи великомучеников, убитых по приказу Трдата, и, после 66-дневной проповеди христианства, исцелил царя, который после этого, вместе со всем двором, принял крещение и провозгласил христианство государственной религией Армении.

Позже явившийся Григорию ангел указал, где поставить православный храм, который был назван «Эчмиадзин», что в переводе с армянского означает «сошел Единородный» (т.е. Иисус Христос).

В 387 году Армения была разделена между Византией и Персией. Именно на период этих тяжелейших испытаний приходится «золотой век» армянской письменности. Христианское богослужение в Армении совершалось на двух языках: греческом и сирийском. Естественно, что многое было непонятно народу, хотя во время богослужения специальные переводчики переводили отрывки из Священного Писания на армянский язык. Но «чтобы христианство овладело душой и сознанием народа, необходимо его звучание на родном языке», — отчетливо осознавал архимандрит Месроп Маштоц. Маштоц мечтал о создании армянского алфавита. После продолжительной работы и молитвы, Божественным откровением, св. Месроп в 406 году создает армянский алфавит.

Главы христианских Церквей из 25 стран принимают участие в торжествах, посвященных 1700-летию провозглашения христианства государственной религией Армении. В Первопрестольном Святом Эчмиадзине вечером в субботу происходило таинство освящения святого миро. Эта духоносная и необыкновенно красивая церемония особенно важна для Армянской Церкви, поскольку совершается один раз в 7 лет. В таинстве мироварения задействованы две основные святыни Армянской Церкви: копье Лонгина-сотника и десница Григория Просветителя. По преданию, святитель Григорий, устроив Армянскую Церковь, призвал к епископскому служению своего сына, Аростана-пустынножителя, а сам удалился в пустыню, где и преставился в 335 году. Десница и часть его святых мощей покоятся ныне в сокровищнице Эчмиадзинского кафедрального собора в Армении. По традиции Армянской Апостольской Церкви, сохраняющейся и поныне, этой десницей Верховный Католикос-Патриарх всех Армян благословляет святое миро во время мироварения.

По свидетельству же апостола Иоанна, один из воинов (римский центурион Лонгин) пронзил копьем ребро умершего на Кресте Иисуса Христа. Это копье было принесено в Армению апостолом Фаддеем. В средние века оно хранилось в монастыре Айриванк, который позднее был переименован в Сурб Гегард (Святое Копье). В настоящее время эта реликвия хранится в Святом Эчмиадзине. Копьем Верховный Католикос-Патриарх всех Армян освящает святое миро во время мироварения.

Армянская Апостольская Церковь имеет два патриархата — Иерусалимский и Константинопольский, а также епархии в Великобритании, Аргентине, Австрии, Австралии, Бразилии Болгарии, Венесуэле, Греции, Египте, Ираке, Иране, Канаде, Ливане, Румынии, Сирии, США, Уругвае и на территории СНГ.

Первопрестольный Эчмиадзин является духовным центром для 7 млн. армян, проживающих в Армении и за рубежом. В Эчмиадзине находятся кафедральный собор и резиденция Верховного Католикоса-Патриарха всех Армян Гарегина II. Другой иерархический престол Армянской Церкви — Киликийский католикосат во главе с католикосом Арамом I — находится в Антилиасе, под Бейрутом.

Несмотря на то, что к Киликийскому католикосату относится армянская диаспора (во много раз превосходящая по численности Армению), разбросанная по всему миру, в Армянской Церкви никогда не возникал вопрос о главенстве Эчмиадзинского престола.

Мария СВЕШНИКОВА

Конец американского боевика

Террористы нанесли удар не только по Нью-Йорку и Вашингтону, но и по Голливуду. Кинематографу придется измениться

Творец «Брата» и «Брата-2» Сергей Бодров отреагировал на теракты в Америке самокритично: «Это все придумали мы, киношники: и как взрывается Пентагон, и как рушится Торговый центр, и как захватывать самолеты. Без кино этой трагедии просто бы не было. По горячим следам невольно думаешь, что такое кино надо запретить».

Но уже появилось сообщение: *Warner Bros.* на неопределенный срок откладывает давно намеченный на начало октября выход блокбастера «Побочный ущерб», в котором Шварценеггер выслеживает и расправляется с очередными гнусными злодеями-террористами, взорвавшими его жену и детей.

Не повезло и высокотехнологичному фантастическому боевику «Человек-паук». Пока что *Sony Pictures Entertainment* объявила только о том, что решила не выпускать уже готовый рекламный ролик. В нем главный герой, чтобы поймать злодеев, растягивает гигантскую паутину между башнями Всемирного торгового центра. Надо понимать: невыход уже снятого блокбастера — это в первую очередь не жестокое разочарование его создателей или зрителей, а застрявшие в «неликвидах» вложения в десятки и сотни миллионов долларов. Стоимость высокобюджетного фильма соизмерима со стоимостью небоскреба. Захваченные самолеты не падали на Голливуд, но «черный вторник» нанес жесточайший удар и по самой известной американский индустрии тоже.

Начиная с 11 сентября 2001 года «Побочный ущерб», «Человек-паук» и сотни им подобных, находящиеся на разных стадиях производства и уже давно снятые, вплоть до «Кинг-Конга» и «Армагеддона», — уже никогда не смогут быть развлечением субботнего вечера. Смотреть на то, как благоустроенные удобные города крушатся, затапливаются, стираются с лица земли, а мужественные герои спасаются от стен огня, безумных маньяков и безжалостных чудищ, американцам отныне будет не забавно, а больно и стыдно («накаркал»).

В области культуры важнейший поворот очевиден. Раз искусство более чем грубо вторглось в жизнь и стало ею, то теперь эстетический интерес может представлять только обратный процесс: проникновение жизни в искусство. Тем более что изобретать ничего особо и не надо. Нас ждет расцвет, условно говоря, «модернизированной Догмы» а-ля «Танцующая в темноте»: простые человеческие истории, неторопливо, по законам классической дочеховской драматургии (несколько героев, несколько мест действия) изложенные незвездными актерами и красиво, заведомо неправдоподобно (мюзикл с танцующими рабочими) снятые. В «Танцующей» тоже есть убийство: но показано оно как что-то некрасивое, нелепое, уродливое. Как, собственно, оно и есть в жизни.

Идея носится в воздухе. Чтобы не углубляться в мало кому известные фестивальные просмотры, достаточно вспомнить недавнюю сенсацию — «Серебряный лев», отданный *за неделю* до «черного вторника» традиционной индийской мелодраме — но снятой в основном на ручную видеокамеру.

До сих пор катастрофы старались подавать в кино в помпезном стиле «последнего дня Помпеи» — будь то «Армагеддон» или «Перл-Харбор». В принципе, теперь, начиная с прошлого вторника, не так уж сложно представить себе боевик, снятый дрожащей ручной видеокамерой.

Изменения коснутся не только кино. Произошел и такой курьез: лос-анджелесской рэп-группе *The Coup*, заигрывавшей (не особо успешно в смысле популярности) с левацкой риторикой, пришлось спешно менять нарисованную еще в июне обложку их нового альбома: на ней был изображен... врыв башен Торгового центра. Причем, как оказалось, весьма похоже.

Теперь борцы с капитализмом вынужденно объясняются, что изображение было всего лишь символом, а теракты — страшная трагедия. В результате альбом выйдет вообще без рисунка. Ведь эти рэпперы, как и десятки им подобных, — не полоумные палестинцы, растопыривающие «виктори» перед западными телекамерами, а, в сущности, — нормальные американские ребята, и зла они никому не хотят. И, как и в случае со шварценеггеровским боевиком, у меня серьезные сомнения, что они вообще продолжат в дальнейшем свою словесную борьбу с капитализмом: это больше никому не интересно.

Михаил ВИЗЕЛЬ

Галоўны рэдактар
Павел ЖУК

© НАША СВАБОДА. Спасылка на газету НАША СВАБОДА абавязковая. Рэдакцыя можа не падзяляць меркаванні аўтараў, публікаваць артыкулы дзеля палемікі
Адрас: г.Мінск, пр-т газеты «Известия», 8-173. Пасведчанне аб рэгістрацыі № 1289. Выдаецца з 25 лютага 2000 г. Заснавальнік Зміцер Жук.
Выдавец — рэдакцыя газеты НАША СВАБОДА. E-mail: NPSvaboda@irex.minsk.by Надрукавана з дыяпазітываў заказчыка на паліграфічным РУП «Чырвоная звязда»
220073, г. Мінск, Першы загарадны завулак, 3. Заказ №1765 Нумар падпісаны ў друк 25/09/2001 (15:00) Наклад — 9.470